СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ XIII. Скрентонъ, Па., Четверъ 21-го Децембра, 1905. Число 51. — Vol. XIII. Scranton, Pa., Thursday, December 21, 1905. No. 51.

Важне!

П. П. Секретарѣ Р. Н. Союза!

Сею дорогою припоминаю Вамъ всѣмъ, ПП. Секретарѣ, що въ мѣсяцю децембру б. р. кождый членъ Р. Н. С. мае заплатити, кромѣ мѣсячнои вкладки, еще 25 центôвъ на желѣзный фондъ Р. Н. Союза. Хто не заплатить до 3 мѣсяцѣвъ сего фонду, буде вымазаный зъ числа членôвъ Р. Н. Союза, на пôдставѣ ухвалы VIII. Голов. Конвенціи находячои ся въ додаткахъ до статутôвъ Р. Н. Союза, ухвала 3.

Такъ само пригадую тымъ вôддѣламъ, що до теперь истнують пôдъ назвою Мѣсцевый Р. Н. Союзъ, абы разъ вже застосовались до ухвалы 22 въ додаткахъ до статутôвъ Р. Н. Союза и дотеперѣшню назву М. Р. Н. С. змѣнили на Братства.

С. Ядловскій,
голов. секретарь.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Грудень.

21	Ч.	Патанія преп.
22	П.	Неп. Зачатіе Пр. Бог.
23	С.	Міны, Ермогена
23	Н.	Праотцѣвъ Даніила
25	П.	Спірідіона еп.
56	В.	Евгенія. Ореста
27	С.	Филимона

РУСКИ ІММІГРАНТЫ.

Въ протягу минулого фіскального року (вôдъ 30 Юнія 1904 до 30 Юнія 1905) прибуло до Сполученыхъ Державъ 14,473 Русинôвъ, зъ того 3,553 жѣнокъ и дѣвчатъ. Що до вѣку то дѣтей ниже 14 лѣтъ було 661, осôбъ вôдъ 14—44 лѣтъ житя 13,321; прочй мали надъ 44 лѣтъ. Зъ прибувшихъ Русинôвъ 2,243 були вже давнѣйше въ Сполученыхъ Державахъ. Всѣхъ грошей принесли рускй імміграпты зъ собою $179,839 себь то пересѣчно надъ $12.00 на голову. Зъ тихъ що мали бôльше якъ 14 лѣтъ житя (13,812) умѣло лишь читати 139, не умѣло нѣ читати нѣ писати 8,513. Зъ Русинôвъ завернено 1 идійота' 1 божевôльного, 186 нуждарôвъ, 14 хорыхъ на заразливу хоробу и 13 контрактовыхъ робôтниковъ. Въ шпитали лѣчилось 115 душь. Зъ 14,473 Русинôвъ прибувшихъ до Америки 10,982 прибуло зъ Австріи, 3,268 зъ Угорщины, 2 зъ Бельгіи, 4 зъ Нѣмеччины, 2 зъ Италіи, 20 зъ Нѣдерляндіи, 1 зъ Румуніи, 178 зъ Росіи, 7 зъ Англіи и 9 зъ полудневои Америки.

— ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕНЄ въ трету рôчницю смерти незабутои памяти о. А. Бончевского вôдправить ся дня 27-го с. м. о 8-ôй годинѣ рано въ рускôй церкви въ Yonkers, N. Y.

Прошу всѣхъ Товаришѣвъ Покôйного, Всч. Отцѣвъ и Почитателѣвъ памяти руско-американьского патріота, щобъ зволили взяти участь въ поминальнôмъ Богослуженю.

о. Несторъ Дмитрôвъ.

— ПЛИМАВТЪ, Англія. Капітанъ корабля „Сентъ Луісъ“, котрый приѣхавъ тутъ 16 го грудня, сказавъ, що въ океанѣ вôнъ бачивъ плаваючу велику ледову гору, бôльшь якъ 300 фітôвъ высоку. Позаякъ та ледова гора знаходить ся якъ-разъ на курсъ-лініи, то плаване черезъ океанъ стало небезпечнымъ.

— ВЪ ШАМОКИНЪ, ПА. 16-го грудня скôнчила ся конвенція майнерскои юніи, не высловивши докладно вымогъ, якихъ будуть домагати ся майнеры вôдъ компанієтôвъ. Зробити це доручено окремому комітетови, въ котрôмъ возьме удѣлъ и президентъ Мичелъ. О скôлько можна судити зъ дебатôвъ, якй були на конвенціи, юнія буде вымагати 8-годинного дня працѣ и признаня юніи.

— ВАШІНГТОНЪ, 11 грудня. Вызшій судъ призвавъ право Ню-Йоркського-санітарного уряду вôдберати дозвôлъ на продажу молока слушнымъ.

— КІНГСТОНЪ, Н. Й. Італіянець Джанъ Сарвері збиравъ женити ся. Але вôнъ бувъ хорый и черезъ те не бувъ певный, що зможе заробляти стôлько, щобъ бувъ годенъ удержувати фамилію, и зъ роспуки повѣсивъ ся.

— ВЪ Ню Йорку оденъ піанистъ Еміль Франкъ, котрому надоѣло жити на свѣтѣ, перетявъ собѣ бритвою горло и тогдѣ побѣгъ заявити матерѣ, що вôнъ умирає и хоче зъ нею попращати ся. Скорше, нѣжь встигли покликати доктора, вôнъ умеръ.

—ВЪ Ню-Йорскôмъ стейтѣ утворила ся спôлка фабрикантôвъ, котрй усѣмъ робôтникамъ, котрй пытають у нихъ роботы, задають багато пытань: Де ты родивъ ся? Чи ты женатый? Скôлько душь маешь фамиліи? Де остатній разъ робивъ? Чому покинувъ тамъ роботу? До якои церкви належить? Чи бравъ коли удѣлъ въ страйку? Чи ты куришь або пешь? и т. п. И тôлько въ разѣ, коли робôтникъ потрафить вôдповѣдати въ згоду басови, вôнъ може достати роботу

— ДО Ню Йорку приѣхала жѣнка одного еміграната зъ малою дѣтиною. Жѣнцѣ тôй чоловѣкъ выславъ зъ Америки шіфъ-карту, а для дѣтины нѣ, мыслячи, що малу дѣтину провезуть задармо. Але жѣнку не пустили на пароплавъ зъ дѣтиною. Вона тогдѣ запаковала дѣтину въ пуделко и принесла зъ собою, якъ багажь. Тежь саме зробила вона и въ Ню Йорку на островѣ Еллісъ. При ревізіи багажу дѣтина почала кричати и була вôдкрыта інспекторомъ, котрый и вписавъ еѣ въ книжку іммігрантôвъ.

— ГЕНЕРАЛЪ Сахаровъ, посланый зъ козаками противъ заворушеныхъ селянъ въ Росіи, бувъ убитый, якъ выявило ся, не дѣвчиною, а хлопцемъ, перебранымъ въ жѣноче убране. Хлопець той, по имени Гаврило Ворожниковъ бувъ шлюсаремъ въ Екатеринградѣ. Пôсля убійства Сахарова бувъ арештованый, але товаришѣ увôльнили его зъ вязницѣ, и теперь вôнъ знаходить ся за кордономъ въ безпечности.

— ВЪ Ню-Йорку и въ околицѣ засновуеть ся юнія жѣнокъ-робôтниць. До організацій пристало вже близько 75 процентôвъ робôтниць рôжныхъ фахôвъ, переважно працюючихъ по фабрикахъ убраня. Въ сѣчнѣ будучого року скôнчать ся усѣ приготовленя и робôтницѣ будуть вымагати вôдъ своихъ „босôвъ“ пôдвыщеня платнѣ и признаня юніи.

— СКРЕНТОНЪ, ПА. 17 грудня. Президентъ дістріктy No 1 майнерскои юніи, Ніколсъ повернувъ днесь изъ Шамокінъ. На запиты, чи буде страйкъ, вôнъ не мôгъ зъ певностю нѣчого сказати. Але вôнъ бôльше схиляеть ся до тои думки, що компанисты пôдуть на згоду зъ майнерами.

Специяльный комітетъ, зъ Мічелемъ на чолѣ, для выробленя вымогъ майнерôвъ вôдъ компанистôвъ, мае зôбрати ся на нараду ще въ протягу цього тыжня, правдоподôбно, въ Гейзелтонѣ.

— ВЪ ПÔВНÔЧНОЙ Канадѣ Индіяне украли у однôй англицкôй фамиліи 3-лѣтну дитину. Цѣлый рôкъ поліція не могла знайти еѣ. Нарештѣ напала на слѣдъ. Щобъ украсти дѣтину, Индіяне вымавали еѣ червоною фарбою, зробленою зъ рôжныхъ рослинъ. Але та фарба мала въ собѣ трутину, дитина достала собѣ затроєне крови и умерла на рукахъ своихъ родичѣвъ.

— ПОТСВИЛЪ, ПА., 17 грудня. Нема жадного сумнѣву, що на конвенціи майнерскои юніи були присутными певне число шпигунôвъ вôдъ компанієтôвъ. Вони донесли своимъ босамъ, що майнеры не мають жадной охоты до страйку, въ наслѣдокъ чого компаністы рѣшучо заявляють, що вони не згодять ся нѣ на йоту змѣнити сучасне положене майнерôвъ.

— МЕНФІЛДЪ, Віс. 17 грудня середъ бѣлого дня въ банкъ Колбі'ого зайшли два бомы. Зъ револьверами въ рукахъ вони примусили касіера вôдкрыти касу, забрали звôдтамъ $4.500 и щезли.

— ВЪ ШАНГАѢ (въ Хінахъ), знову выникли заворушеня зъ причины ворожнечѣ Хинцѣвъ до Европейцѣвъ и Американцѣвъ. Нѣмецкого конзуля юрба Хинцѣвъ закидала камѣнемъ на стрітѣ, и вôнъ ледви втѣкъ. Въ американьского віце-конзуля, а также въ конзулѣвъ другихъ державъ кидали камѣнемъ и декотрыхъ зъ нихъ бôльшь-меньш тяжко поранили. Взагалѣ настрôй мѣжь Хинцями въ Шангаѣ панує такій самый, якій бувъ передъ повстанемъ „боксерôвъ“ въ 1900 роцѣ.

— ТУНІСЪ, въ пôвнôчнôй Африцѣ. 18 го грудня потопивъ ся норвежскій пароплавъ „Албула“. Спасъ ся тôльке оденъ чоловѣкъ.

— ВЫСШІЙ судъ стейту Пенсилвенiи рѣшивъ, що въ майнахъ твердого угля може робити кождый чоловѣкъ якъ майнеръ, если лишь достане свѣдоцтво вôдъ комісіи, що знае тую роботу, безъ огляду на те, чи робивъ два роки въ копальняхъ твердого угля въ Пенсилвеніи чи нѣ.

ДОТИЧНО ПИТЯ.

На однôмъ бенкетѣ завелась бесѣда про се, яке вино повинні пити люде и въ якôмъ часѣ. Мѣжь иншимъ забравъ слово также звѣсный авторъ Джансонъ. Пôсля его думки легке квасне вино добре для молодыхъ людей, тяжке солодке для старыхъ, а горѣвка для героѣвъ. Єслибъ се питане поставлено передъ народъ теперь, то одинокою правильною вôдповѣдею булобъ, що Тринера Американьскій Еліксіръ Гôркого Вина може бути уживаный черезъ всѣхъ и въ якôй небудь порѣ, бо вôнъ всегда приносить тѣлови корысть. Вôнъ мѣстить въ собѣ найлѣпше вино и зѣля и не може, пошкодити навить найслабшому жолудкови. Єсли не маешь апетиту, або опускае тебе енергія и сила, если еси блѣдый або жовтявый на лици, не чуешь ся добре пôсля ѣды, если еси нервовый, невдоволеный, если жаднй лѣки тобѣ не помагають, спробуй Тринера Американьскій Еліксіръ Гôркого Вина, а вôнъ певно тобѣ поможе. бо дѣлае впростъ на органы травленя а черезъ нихъ на цѣле тѣло. Вôнъ здѣлае твои нервы и жолудокъ сильными, а твое травлене совершеннымъ.

Продають по аптикахъ: Jos. Triner 799 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

ВАЖНЕ.

Братство св. АА. Петра и Павла въ Syracuse, N. Y. повѣдомляє всѣхъ своихъ членôвъ, що рôчный мітингъ вôдбуде ся на американьскій Новый Рôкъ, въ Понедѣлокъ 1-го Януара 1905 о год. пôвъ до другои. Нехай кождый членъ на мітингъ прийде. 1) Найперше збере ся залеглй довги, котрй ще члены довгують до братства и до Союза, за шапки, ознаки и фондъ, на коруговь братску, котрый ще не давъ. 2) Буде справоздане касове доходôвъ и розходôвъ. Тое кождый повиненъ знати на що платив и де єго грошѣ идуть. 3) Выбôръ нового уряду на рôкъ 1906. — Хто не явить ся на сей мітингъ, буде караный пôсля статуту, а хто уважае, що мусить робити въ той день, то най въ послѣдну Недѣлю повѣдомить о тôмъ секретара братства.

Андрей Варанъ, предсѣдат.

ПОДЯКА.

Комітетъ Церкви въ Desloge, Mo. складае сердечну подяку Братству св. О. Николая въ Passaic, N. J. за щедру жертву на нашу церковь въ сумѣ $5.00.

Григорій Ревакъ,
секретарь Рады Церковнои.

Жертвы
на
Революц. Украиньску Партію.

Попередно зложено	124.46
Дръ Н. Арданъ	5.00
Асафатъ Дзьобко	50
Павло Дзьобко	50

Зôбравъ п. Николай Даровъ пôдъ украиньскихъ фармерôвъ штундистôвъ въ Max, N. Dak. $13.75.

Жертвували слѣдуючй:

Николай Даровъ	1.00
Фредъ Бравченко	3.75
Леонтій Тищенко	3.00
Матвѣй Тищенко	3.00
Олексій Пôдручный	1.00
Сазонъ Порадунъ	1.00
Петро Гловаскій	1.00
Разомъ	$144.21

Дальшй жертвы просимо засилати ласкаво на адресу: Svoboda, Box 353, Scranton, Pa.

Читайте уважно!

Зъ початкомъ слѣдуючого, 1906 року, мабуть вже въ Сѣчню, почнемо друковати въ „Свободѣ“ „Практичный пôдручникъ до науки англійскои мовы“.

„Пôдручникъ“ той уложеный такъ, що зъ него кождый буде мôгъ навчитись по англійски читати, писати и говорити. „Пôдручникъ“ будемо друковати лекціями, по трохи въ кождôмъ числѣ „Свободы“, отже кождый читачь „Свободы“ буде мати цѣлый тыждень часу на вывчене однои лекціи. Въ лекціяхъ тыхъ будемо подавати не лишь спосôбъ вымовы поодинокихъ слôвъ и значѣнь та правила граматики, — але також задачѣ, якъ кождый читачь, сли схоче, буде мôгъ дома собѣ выробляти. Кожде слѣдуюче число буде мѣстити въ собѣ розвязку попередныхъ задачь, такъ що учачій ся буде мавъ спосôбність переконати ся чи зблудивъ и о скôлько, выробляючи свою задачу.

Рôвночасно звертаемо увагу усѣхъ, кому на тôмъ залежить, що лишныхъ чиселъ „Свободы“ у насъ не вôстае ся; друкуемо лишь стôлько, скôлько потреба для нашихъ постôйныхъ предплатниковъ. Єсли отже хто хоче мати усѣ числа „Свободы“, въ котрыхъ буде друкованый сей „Пôдручникъ“, то найлѣпше зробить, если чимъ скорше пришле передплату на „Свободу“ або запишеся на цѣле посмертне до „Союза“.

Редакція „Свободы“.

А. Яблоновскій.

Вôддячивъ.

Въ глухôмъ, дикôмъ и майже не проѣзжôмъ лѣсѣ, по паскуднôй, вузенькôй дорозѣ ѣхавъ паньскій вôзъ, запряженый двома добрыми рослыми кôньми.

Була нôчь, и черезъ те вôзъ посувавъ ся поволи; фѣрманъ що-разу стримувавъ конѣ, боячись поломати ресоры, або зачепити вôсю за дерево. Въ возѣ ѣхало двоє, дѣдичь Василь Кузьмичь Стоярословъ и єго управляючій Харченко. Оба ѣхали верстовъ за двѣста вôдъ свого маєтку, въ другій повѣтъ, оглядати и торгувати маєтокъ. Зелѣзницѣ не було, ѣхати мусѣли кôньми, и довга подорожь цѣлкомъ змучила и пана и єго управляючого. До всього того и маєтку вони не купили, бо вôнъ бувъ и сплюндрованый и дорогій, и теперь вони вертали домôвъ, сердитѣ за неудачу.

Щобъ не гаяти марно часу, котрого и безъ того було богато потрачено, Василь Кузьмичь рѣшивъ ѣхати ночію, але позаякъ ѣхати припадало по цѣлкомъ незнанôй дорозѣ та ще до того черезъ глухій и великій лѣсъ, то вони рѣшили узяти собѣ провôдника. За карбованець оденъ зъ мѣсцевыхъ мужикôвъ, котрый добре знавъ дорогу, узявъ ся провести ихъ черезъ лѣсъ.

Ѣхали майже увесь часъ мовчки. Василь Кузьмичь, засмученый неудачею, бувъ лихій и сидѣвъ похмурый. Єго лихій гуморъ ще бôльше усилювавъ ся завдяки незвычайно злôй дорозѣ. Цѣлкомъ вузенька, вона вся цѣлкомъ була сполосована, наче жилами, корѣнемъ старихъ деревъ, черезъ що вôзъ що-разъ кидало наче корабель на морскихъ филяхъ. Вывалити ся геть зъ воза можна було кождои хвилѣ, и кождои хвилѣ колюче галузє сосонъ и ялинъ стебало ѣздцѣвъ по тварахъ. Настрôй Василя Кузьмича вôдбивавъ ся и на єго управляючôмъ и на фурманови: гнѣвно що хвилѣ панъ проклинавъ дорогу, и це ще бôльшь змôцняло лихій настрôй ихъ усѣхъ.

Оденъ тôлько провôдникъ ѣхавъ цѣлкомъ спокôйно. Зъ наѣвнôстю лѣсового дикуна, вôнъ, здавалось, зовсѣмъ не завважавъ лихого настрою загалу, що-хвилѣ починавъ розмову зъ фѣрманомъ и двѣчѣ навѣть повертавъ ся до панôвъ и поясню вавъ имъ щось вôдносно дороги. Фѣрманъ въ такихъ выпадкахъ штовхавъ єго пôдъ бôкъ, даючи тымъ зрозумѣти єму усю недоладнôсть подôбныхъ розмовъ въ той часъ, коли панъ такъ сердить ся.

А панъ дѣйсно дуже сердивъ ся: кожда выбоина, кождый штовхъ, кождый ударъ галузи по твари выкликували зъ єго стороны гнѣвнѣ окрики. Зъ початку вôнъ лаявъ дорогу, потôмъ земство, а потôмъ и всю Росію.

— „Росія, чорты-бъ еѣ забрали!“ що-разъ выгукувавъ вôнъ крôзь стисненѣ зубы, немилосерно штовхаючи на выбоинахъ управляючого, котрый цѣлкомъ забивъ ся въ кутокъ воза. „Вôтчина, нѣчого и казати! Не розумѣю, якъ то знаходять ся такѣ idioты, котрѣ люблять цей анахтимскій край! За що єго любити? Може за дороги? А ще краємъ зоветь ся!“ — А потôмъ, переносячи гнѣвъ зъ вôтчины на фѣрмана, розгнѣваный Василь Кузьмичь кричавъ: „Поволи, поволи, дурню! Ресоры поломишь“.

Дорога мѣжь тымъ що далѣ, то робила ся все гôршою. Безъ штовху и киданя на стороны не можна було проѣхати и двохъ крокôвъ. Высокѣ, густѣ ялины суцѣльнымъ муромъ стояли по обохъ сторонахъ дороги, вôзъ що-разъ чѣплявъ ся вôсьми за дерева, що-хвилѣ загрожуючи перевернути ся. Въ темрявѣ не можна було бачити галузей ялинъ, котрѣ що-разъ стебали по твари, загрожуючи выбити очѣ.

— „Та тутъ просто очѣ собѣ повыколюєшь!“ не угамовувавъ ся Василь Кузьмичь. „Краина! А ты, чорте, коли взявъ ся бути провôдникомъ, такъ дивись добре, нѣчого гавъ ловити!“

— „Я, пане, дивлюсь добре!“ зъ дитинячою наѣвнôстю и навѣть зъ вôдтѣнкомъ якоись веселои недбалости вôдповѣвъ провôдникъ и зновь, не завважаючи гнѣву пана, повернувъ ся до панôвъ и додавъ: „Я, пане, дорогу тутъ знаю ось-якъ! Ще якъ малымъ хлопцемъ бувъ... Кожде дерево знаю“.

— „Ну, ты поменшь балакай, чого пику повертаєшь? Твоє дѣло напередъ дивити ся!“

— „Ну добре, пане!“ ласкаво и цѣлкомъ спокôйно вôдповѣвъ провôдникъ.

— „Та замовчи, тобѣ кажуть!“

— „Добре, добре, пане!“

— „Та що вôнъ, idiйотъ, не може писка замкнути?“ розлютувавши, повернувъ ся Василь Кузьмичь до управляючого.

— „Замовчи, пройдисвѣте!“ зашипѣвъ той и навѣть штовхнувъ здивованого провôдника въ спину.

Проѣхали ще зъ пôвъ годины. Замѣсть ялинъ по сторонахъ дороги стали березы, про що подорожнѣ домыслились по галузямъ, котрѣ не переставали стебати ихъ по тварахъ. Тиша въ лѣсѣ стояла повна: тôлько пôдъ колесами воза трѣщали сухѣ галузѣ, та пирскали змученѣ конѣ. Лише зрѣдка тишу прорѣвувало дике выте пугача, и вôдъ єго жалôбного крику на душѣ усѣмъ робило ся сумно и журно.

Зъ рештою, пôдъ вражѣнемъ штовхôвъ и выбоинъ цей настрôй тревавъ недовго. До того и Василь Кузьмичь майже анѣ на хвилю не замовчувавъ, лаючи увесь свѣтъ и проклинаючи нещасливу думку ѣхати въ таку темну нôчь та ще лѣсомъ.

— „Не може бути, щобъ не було лѣпшои дороги“, не то запитуючи, не то пôдтверджуючи, звернувъ ся вôнъ до провôдника, пôсля одного дуже сильного штовха. „Цей idiйотъ завѣзъ насъ, чортъ його знає куды! Що, нема другои дороги?“ Обрадуваный можливôстю побалакати, провôдникъ повернувъ ся до панôвъ и зновь весело и радо заговоривъ:

— „Нема, пане! Тутъ другои дороги и не чути! Якъ бы то була лѣпша дорога — то чогобъ кращого! А то тутъ у насъ зовсѣмъ нема другои дороги! Якѣ у насъ дороги!“

— „Справжній idiйотъ!“ кивнувши на провôдника головою, звернувъ ся дѣдичь до управляючого. Але провôдникъ, не розумѣючи значѣня слова „idiйотъ“ и не знаючи, що то до него вôдносить ся, усѣ сидѣвъ, повернувши ся до панôвъ и весело балакавъ далѣ: „Тутъ, пане, треба завважати, що и зроду-вѣку не було иншои дороги. Якѣ у насъ дороги? У насъ дороги, вѣдомо, якѣ нашѣ дороги. Прямо, треба сказати, слова доброго не вартѣ, отъ якѣ дороги! Просто одна мука, а не дороги!“

— „Ну не idiйотъ? Справжній idiйотъ!“ зновь звернувши ся до управляючого, рѣшивъ Василь Кузьмичь, а потôмъ додавъ, звернувшись до фѣрмана: „Гарасиме, заткни єму писокъ соломою! Ще одно слово скажешь, йолопе, и будешь битый! Зрозумѣвъ? Не смѣй говорити!“

— Замовчи, пройдисвѣте!“ прошипѣвъ знову управляючій и штовхнувъ провôдника ще разъ въ спину.

— „Добре, добре, пане!“

— „Що добре?“ закипѣвъ дѣдичь: „Замовчи, тобѣ кажуть!“

— „Добре, добре!“

— „Та що вôнъ смѣєть ся, чи що? Замовчи, мордо свиняча!“

— „Та яжь мовчу, мовчу, пане, я мовчу“.

Василь Кузьмичь пôдвѣвъ ся и вдаривъ провôдника кулакомъ по шиѣ. Той клюнувъ носомъ и вôдъ несподѣваности троха не полетѣвъ пôдъ колеса, але вчасно вхопивъ ся руками за сиджене и утримавъ ся. Збентеженый потилишникомъ, вôнъ, здавалось, не цѣлкомъ зрозумѣвъ, защо єго ударили. Въ першу хвилю вôнъ не промовивъ нѣ слова, и тôлько высякавъ ся. Але зате потôмъ повернувъ ся до Василя Кузьмича и зворушенымъ вôдъ образы голосомъ спитавъ:

— „За що ударили мене, пане?“

— „Поговори менѣ ще, поговори! Замовчи, тобѣ сказано!“

Провôдникъ мовчки вôдвернувъ ся и не промовивъ бôльшь анѣ слова. Проѣхали ще зъ пôвъ години; выбоины та промоины цѣлкомъ змучили Василя Кузьмича.

— „Нѣ, це неможливо!“ въ цѣлковитôй знемозѣ выкликувавъ вôнъ, нарештѣ. — „Ця скотина черезъ свою глупоту завела насъ, чортъ знає куды! Не може бути, щобъ не було другои дороги; я не вѣрю, щобъ не було! Стôй, Гарасиме! Я бôльшь не можу. Треба шукати дѣйсну дорогу. Ей, ты вороно лѣсова, иди, шукай другу дорогу. Не може бути щобъ не було! Злѣзай геть, шукай, чорте!“

Провôдникъ мовчки сплигнувъ зъ воза и пôшовъ на бôкъ. Фѣрманъ також злѣзъ и почавъ рихтувати упряжь на змученыхъ покрытыхъ мыломъ коняхъ. Вылѣзъ зъ воза и управляючій и, вôдôйшовши троха въ сторону, запаливъ цигарку.

Довго нема провôдника. Василь Кузмичь знову почавъ тратити терпѣня.

— „Кричи єму, кричи той скотинѣ!“ звелѣвъ вôнъ фѣрманови.

— „Го-го-го-го-о-о!“ на весь лѣсъ заоравъ фѣрманъ, и гучна луна покотила єго крикъ по лѣсѣ.

— „Го-го-го!“ задля чемности крикнувъ и управляючій.

Вôдповѣди нема.

— „Такъ и єсть, що заблудивъ падлюка! Отъ скотина, а! Го-го-го-о!“

— „Го-го-го-о-о!“ раптомъ давъ ся чути зъ лѣсу голосъ провôдника.

— „Иди тутъ скорше!“ кричить зъ усѣєѣ силы фѣрманъ.

— „Та скорше, чо-орте!“ додаєть Василь Кузьмичь, пôдвѣвшись въ возѣ и держучись рукою за передокъ.

— „Го-го-го-о!“ знову доносить ся голосъ провôдника.

— „Та йди скорше, песьои мамы сыну!“

— „Паны, а паны-ы!“ кричить провôдникъ, и чути, що вôнъ далеко.

— „Паны, а паны-ы!“

— „Та що тамъ таке?! Отъ падлюка!“ обуряєть ся Василь Кузьмичь и вôдъ нетерпелячки сплигуєть зъ воза на землю.

— „Що таке-е?“ повторяєть слова пана фѣрманъ.

— „Вы чуєте, паны-ы?“ доносить ся голосъ провôдника.

— „Отъ idiйотъ!“ вдаривши себе по полахъ, въ повнôй розпуцѣ каже Василь Кузьмичь и уже самъ кричить провôдникови:

— „Чуємо, чуємо, чорте-е!“

— „А чи усѣ вы чуєте?“

Василь Кузьмичь знову ударивъ себе по полахъ и вже нѣчого не вôдповѣвъ провôдникови, але тôлько проскреготавъ: „Постôй же, прийдешь ты тутъ, падлюко!“

— „А чи всѣ вы чу-у єте?“ знову несеть ся голосъ провôдника.

— „Та всѣ-ѣ!“ прокричавъ управляючій.

— „Ну, такъ пропадѣть же вы про-о-падомъ!“ выразно и вже въ остатнѣй разъ донѣсъ ся голосъ провôдника.

ДОПИСИ.

Lower Fort Garry, Man., Canada.

Недавно тому „Канадийский Фармер“ подав новинку, що якийсь Цюпа у Вінніпегу хотів настрашити револьвером бувшого секретара руского компанічного стору і за се дістав рік криміналу.

Позаяк ся подія тісно звязана з недавними подіями між Русинами в Вініпегу (маючими загальне значінє) тому хочу еї пояснити.

Як раз минає рік тому, коли деякі рускі одиниці мали золоті часи в Канаді (перед виборами), тож не щадили добрих слів і ріжних обіцянок для всіх Русинів! Загадали навіть заложити руский компанічний стор, скликовали збори за зборами і т. п. На однім з тих зборів був і я. Тут п. Ґеник забрав голос і представив зібраним велику потребу руского компанічного стору у Вінніпегу, а відтак мались завести по всіх руских кольоніях его бренчи (філії). Се мало бути щось на подобу Народної Торговлї у Львові. Казав, що руский нарід не знає розпорядити своїми грішми, лиш зашиває їх до сінника, або віддає до банку, де заледви дістає 3 процент, а незнає сего, що слиби таку сотку вложив до згаданого стору, то в короткім часї така сотка принеслаби великі тисячі і сей чоловік не потрібував би так тяжко шуфлею робити...

Богато присутних зласилось на таке добро і в сейчас віддали, що хто мав: по 50, 100 і до 300 долярів.

Заложили стор і хоч в статуті було написане, що лиш Русин може стати членом сего стору, приняли туди і одного росийского жидка, що уходить за Поляка, зве себе Макарскі і є звісний усїм Русинам в Вининег зі своїх гандлїв...

Хоч рускими грішми заложений був сей стор, то однак до сего не хотїли явно признатись, а щоб хто борони Боже не занюхав, що то Русином воняє, окрестили его Austro-Canadian Trading Co. Бачите? Щож тут в Канаді Русини мають спільного з Австрією?

Клярком сего штору вробили п. Цюпу, чоловіка, котрий не знає імени свого підписати і, розуміє ся, на сторі як вовк на зьвіздах! Але патріоти, що закладали стор не в тїмя биті і знали добре, що слиби на місце Цюпи були взяли мудрійшого чоловіка, котрий би знав виповнити свою задачу, то не так легко можнаб було оголосити банкрот, заледво по кількатиждневім істнованю того стору. І думаєте, що п. Ґеник збрехав, що вложена сотка принесе тисячу? Ні! Сотка справді принесла тисячі, лишень не всїм! Богато бідаків в надії, що будуть бабрати в тисячах, втратили, і то послїдне, що мали, коли стор збанкрутовав.

Дуже оно дивно як можна було за кілька тижнів таку суму грошей стратити... Таж танше не спродали товару як его набули, жадного пляцу анї дому не куповали. І як тут можна було оголосити цілковитий банкрот?

Одним з тих, що потерпіли через банкротство стору був і сам „клярк“ п. Цюпа. І чиж дивно, що сей чоловік приведений до розпуки, кинув ся з револьвером на бувшого секретара стору? Таких Цюпів лишилось ще досить, лиш не знаю чи всї они в той спосіб схочуть страшити.

Та не лиш на сторі наші „патріоти“ начали свою роботу; они оперують де тілько можуть. Ще 1900 року заложилисьмо першу міжнародну читальню у Винипегу. Наші проводирі стояли на чолї сеї читальні і попровадили так діло, що одного красного дня забрано з читальні весь інвентар, як всї книжки, печ, стіл, крісла, словом всьо, що лиш находилось в середині стін. Вторічного року заложили Русини знов читальню ім. Т. Шевченка і наняли галю в домі п. Ґеника; була вже красна бібліотека, бо досить закупили книжок, а також ріжні товариства з Галичини прислали даром всяких книжок. Де она нині? Де той гріш зложений тими „байдужними і недбалими“ хлопами?

Збирали жертви на Народний Дім; чи мало таких людий, що давали по 1, 5 і 10 долярів? І щож з сего? Гроші проводирі затримали в своїх кишенях а дім дістав ся в чужі руки.

Отже нїчо дивного, що чоловік оминає то місце де рабують і розбивають. Я думаю, що як би за тим Русином щось доброго сьвідчило, то він не встидав бе ся свого походженя, так само як не встидаєсь Ан-

глик, Француз, Німець і пр.

На таке поважне число руских імігрантів в Канаді, нам потреба людий досьвідчених, котрі би хотіли щиро занятись долею сего народу і попровадити діло як слідуе, а не якихсь там недобитків, калїків, що наносять ганьбу всему рускому народови, бо за марний гріш готові тата-маму спродати. Їх ідея се доляр.

Я знаю, що в Галичині есть богато здібних людей, яким трудно добути жите, але задля фальшивих інформацій зі сторони наших руских яничарів, боять ся приїхати в Канаду. А прецінь тут есть богато хліба для таких людий, бо наші Русини вже не ті, що були перед пятьма роками. Як могли здвигнути 5 церков в однім місті Винипег, то напевно далиби жите хоч одній народній газеті.

І. Кунь.

Glenwood, Wis.

Я пренумерую часопись „Свободу" вже 4 роки и есьмъ дуже зъ неѣ вдоволеный. Багато вже скориставъ я зъ неѣ, бо „Свобода" ширить просвѣту. Усѣмъ моимъ знакомымъ пріятелямъ, котрѝ ще не мають „Свободы", я раджу запренумерувати еѣ собѣ, бо богато де-чого навчать ся зъ неѣ, а предплата такъ невелика, що кождому, навѣть найбѣднѣйшому, доступна: усего $2.00 на рокъ, а до того, ще достане й красный презентъ.

Я походжу зъ Галичины, повѣту Сяноцкого, села Пулавы; до Америки приѣхавъ 20 роковъ тому назадъ, вôсѣмъ роковъ працювавъ въ майнахъ въ Пенсильвеніи, а зъ Пенсильвеніи выѣхавъ до стейту Висконсинъ, то е на фармы, де и позôстаю ся и по днесь. Поводить ся менѣ тутъ не гôрко. Маю 80 акрôвъ власнои землѣ, 25 штукъ худобы и трое коней. Збôжа того року намолотивъ дванайцять сотъ бушлѣвъ, чого выстарчить и для инвентаря и для фамиліи. Тутъ можна сѣяти збôже усякого гатунку, и все дуже добре родить. Найбôльшь и найкраще корыстають ся фармеры коровами. Навколо насъ есть ажь три молочарнѣ, чи „craemery", и можна молоко та сметану спродавати за готôвку. Одна корова принесе въ мѣсяць вôдъ 4 до 5 дол. доходу.

Насъ тутъ небагато, тôлько 3 фамилiи Русинôвъ и 20 Полякôвъ. До костела ходимо нѣмецко-католицкого, а ксендза маемо польского. Фармы тутъ можна придбати по невеликихъ цѣнахъ. Якъ бы хто схотѣвъ достати бôльшь вѣдомостей, то най зголосить ся до мене, а я кождому радо вôдповѣмъ.

Roman Jurczak,
Box 17, Glenwood, Wis.

Пертъ-Амбой, Н. Дж.

Робивъ я зъ однымъ Русиномъ въ смолярнѣ, котрыхъ тутъ дуже богато, и намовлявъ его, щобы вôнъ вступивъ до братства и до „Союза". Але вôнъ менѣ вôдповѣдавъ, що вôнъ не збираеть ся довго бути въ Америцѣ, и скôлько я ему не толкувавъ, вôнъ мене не послухавъ. Тимъ часомъ я покинувъ роботу въ смолярнѣ, и мысливъ, що вже бôльше не здиблюсь зъ тамтимъ Русиномъ.

Ажь ось недавно йду я зъ роботы вечеромъ. А въ той день якъ разъ пейда була. Тôлько вийшовъ за ґейчь, чую хтось гукае: „Галло, Андро!" А я ся не озираю, бо народу тутъ ишло богато, и не оденъ зъ нихъ мôгъ бути Андро. Але чую потôмъ опять: „То ты мене не пôзнаешь, Федорикъ!" Я оглянувсь. Бачу, Григорій Козловскій, той самый, зъ якимъ я робивъ на смолярнѣ, сидить и двѣ кулѣ мае коло себе. „Що зъ вами, Козловскій?", питаю. А вôнъ каже: „Дивѣть ся!" Ажь бачу, вôнъ безъ ноги. Далѣ вôнъ сказавъ менѣ, що нога его болѣла, вôнъ пôшовъ до шпиталю, а тамъ ему еѣ вôдтяли. Я давъ ему пару центôвъ и пригадавъ, якъ я намавлявъ его приступити Союза. А въ краю у него есть дѣти и жена и заробити для нихъ нѣкому.

Отожь, братя-Русины, берѣть собѣ зъ того примѣръ! Я знаю тутъ въ Амбою зъ 200 душъ такихъ, зъ котрыхъ жаденъ не хоче належати до Р. Н. Союза. Вы любите належати лише до бары въ салунѣ. Дбаете лише о те, щобы були кводры въ кишенѣ на виску та пиво, а не оденъ не дбае о те, щобы забезпечити себе и родину на выпадокъ якого калѣцтва або борони Боже, смерти.

Андрей Федорикъ,
членъ Братства св. о. Николая и Р. Н. С.

Stuartburn, Man.

Чи суть другѝ кольоніи, щобъ мали такихъ хрунѣвъ якъ мы? Вôдъ початку вôдлученя нашого муніципалу Stuartburn вôдъ муніципалу Provercher, коли то мы выбрали секретаремъ-касіеромъ нашого Русина п. Вахну, хрунѣ не перестають агітовати противъ свого при кождыхъ выборахъ и все хотять выбирати чужихъ, якъ жидôвъ и другихъ. Одного разу выбрали жида, сторника, богача на цѣлый Стуартборнъ. При голосованю хрунѣ всѣ стояли въ осôбнôй станціи и кепковали собѣ зъ другихъ, що таки ихъ кандидатъ буде выбраный. Але патріоты до того не допустили. Жидъ не скориставши нѣчого привитавъ своихъ прихильникôвъ такъ, що ставъ на дверехъ у ихъ станціи и каже: „Дякую вамъ хрунѣ за голосы, але вы е нѣчо, хиба свинѣ!" Хрунѣ за нимъ въ погоню зъ квикомъ, но вôнъ своими крепкими кôньми показавъ, що лѣпше може бѣчи якъ хрунѣ.

Другимъ разомъ хотѣли выбрати Англика, але вôнъ не принявъ ихъ ласки, а противно всѣ Англики пôзнавши ихъ вартôсть ходили самі вôдъ хаты до хаты помѣжъ Русинôвъ, щобъ голосували на свого.

Тутъ выразно показуе ся, що хто свое любить и шануе, то его и чужинцѣ шанують.

Теперь знову хрунѣ хотять выбрати одного Француза, але пытане чи Русины до сего допустять. Я самъ яко щирый Русинъ-Буковинець дуже остерѣгаю, бо тогды не будемо знати, що дѣе ся зъ нашими грôшми, а хрунѣ будуть за нихъ ѣсти ковбасу и горôвку пити. Мы маемъ завдячити п. Вахнови, що коли нашъ муніципалъ бувъ вôддѣленый, то вôнъ найшовъ $1.000 неправно намъ закиненыхъ, котрѝ мы мусѣли бы були заплатити, сли бы не вôнъ се вôдперъ и поставивъ на своимъ, якъ правда.

Буковинець.

З Вінніпег, Канада.

Як тут живут Русини?

В нашім місті живе богато Русинів. Сли не милюсь, то їх тут около пять тисяч душ, отже і новин е досить, на жаль однак не можемо похвалитись добрими новими, а лише смутними.

Єсть тут досить церков, але кожда з них робить свій бизнес, а що до організації, то ми не поступили ані оден крок вперед. Що неділї маси народа збирають ся в Божих домах і з покорою слухають Служби Божої, а опісля науки, в котрих найчастійше сиплють ся громи на противників, і говорить ся в них о бизнесі грошевім. Кождий „еґомость" хвалить себе, кождий каже: я лучший, і лиш я заведу до неба; за мною всї, бо через мене і спасеніе получите. Хто дасть більше, той буде стояти блисше престола з пять метровою сьвічкою в руках і наслаждатись, а хто не зо мною, той проклятий раз не все, в пеклї буде горіти і смоли достарчати... Ось які менше більше слова почуете в кождій церкви.

А коли то все бідний мужик вислухае, що він робить? Вилепече всї молитви і приказаня, якітілько вміе, забе пів копи поклонів, ударить ся сотку раз у груди, виходячи з церкви вмочить цілу руку в посуду з сьваченою водою і помаже собі геть цїле лице, і вже „сьвятий" вийшовши стане під церквою, запалить цигаро, подасть руку всім краянам і весело базікае, так що чоловік дивлячись з боку подумае собі: отсе красний нарід, отсе одна родина, отсе згода і любов; нема то як Русини!

І правда що нема. З під церкви йдуть домів. В одній маленькій комнаті містить ся нераз і пятнайцять людий; всі сідають до стола, попоїли що Бог дав, ну, а як звичайно при неділї, мають в себе бочівочку. — Іван котить до хати, Гринько шукае за чопом і сокирою, Кирило найшов онучу, щоб нею підвити чіп, бо замалий, та щоби, борони Боже, „сьвятого" дару не виляти на землю, бо і шкода, ну і підлога мокра буде, а коли кождий свое зробив, наливають в склянки і пють одні до других, та жичуть собі взаимно щастя, здоровля, згоди, люби і многих літ, при тім весело сьміють ся, жартують. В міру того, як бочка випорожняеть ся, чути голоснійші розговори, кождий стае мудрійший, кождий хвалить ся своїми подвигами, а на остатку повстае суперечка, оден другому поре мать, а вкінци бійка кулаками, котра ломить столи, крісла, ліжка, а в самім кінци: являють ся навить ножі в руках, слїдують стріли з револьверів, тяжке ушкоджене тіла і смерть. Зараз надходить поліція, доктори, амбулянси і беруть одних до „кози", других до шпиталю, а ще инших до трупарні.

І чи вірив би чоловік, що се ті самі люде, котрих перед хвилею ще бачив як весело забавлялись і цїлувались? Нї, сказав би що се инчі, але оно так дійсно есть.

Ось на 29-го Новембра при 465 King Str. в Кацових домах таке саме було. По веселій забаві Гринько Ґерила дістав дві кулї, єдну в живіт, другу в голову і бореть ся зі смертію. Марко Равляк з перестріленою рукою, а Йосиф Турчак і Петро Голубіцкий, хотяй вийшли ціло, то зато пішли до Іванової хати, щоби відпочити довший час. — Се не перше і не остатне, таке трафляеть ся часто.

Тетяна Оріщук зістала засуджена на три роки арешту, через найвисший суд Манітоби, за те, що кинула свою новонароджену дитину до виходка, де еї найшла поліція неживу, а матір взяла під ключ.

Епископ Серафим за те що дав розвід Михайлови Білявскому, і оженив его з Катериною Стасюк, узнаний тоже за виноватого, але випустили его, бо тлумачив ся, що не знав прав канадійских, а після російских, він „мав" право їх розвести і оженити. Білявский дістав шість місяців арешту вже давнійше за двоженьство. Се мала кара, але з тої причини, що Серафим дав ему свій розвід, суд не карав его острійше.

Се всьо чим можемо похвалитись. Доброго тут дуже мало, нарід страшно пе, коло кождої хати лежить досить порожних бочок, а вечером, то сотки мож нарахувати як таскають бочки на плечах, що аж встид і ганьба для нашого народа.

Люде схаменіть ся, покайтесь, пригадайте собі як ви тяжко працювали на ті центи, а тепер так марно їх пускаете, та еще приносите встид ганьбу цілому рускому народови.

Т. Стефаник.

Збирайте грошѣ на Рускій Нар. Фондъ.

Надôслане.

ОТЪ ЭКЗЕКУТИВНОГО КОМИТЕТУ В. Ц. Н. СОБРАНІЯ.

Всѣмъ Всечест. Отцамъ Духовнымъ и свѣтскимъ почт. делегатамъ В. Ц. Н. Собранія!

Экзекутивный комитетъ составивши Програму Первого Всеобщого Церковно-Народного Собранія, слѣдовательно чтобъ касательные лица уже напередъ знали оріентоватися о предметахъ сего для амер. греко каѳоличества на столь важного Собранія, публикуемъ его Програму, якъ слѣдуетъ:

ПРОГРАМА

Перваго Всеобщаго Церковно-Народнаго Собранія Греко-католиковъ въ Америкѣ.

Подерживаемого 26, 27 и 28 Декабря г. 1905. въ Бруклинѣ, Н. І.

1. Дня 26-го Дек. рано о 10 годинѣ Св. Литургія служаемая Предсѣдателемъ Экзек. Комит. О. А. Ст. Дзубай, въ греко каѳ. русской церкви Бруклинской (720 Leonard St. Greenpoint). Торжественное Слово выголоситъ мѣстный свящ. О. П. Кешелякъ. Спѣвати же будетъ церк. мѣшаный Хоръ изъ Пассаикъ подъ управленіемъ г. І. Боруха.

2. По св. Литургіи въ залѣ засѣданій привѣтственное слово Предсѣд. Экзек. Комит. О. А. Ст. Дзубая.

3. Оправданіе Делегатовъ высланныма членами Экзек. Комитета.

4. Вольбя Предсѣдателя (изъ Свящ.) 2 подпредсѣдателей (изъ свѣтскихъ) и Письмоводителей (изъ Свящ. 2 изъ свѣтскихъ) для сего Собранія.

5. Отворительное слово зволеного Предсѣдателя.

6. Короткій гисторическій оглядъ на жизнь гр. каѳ. Русиновъ въ Америкѣ. Скажетъ г. Павелъ Ю. Жатковичъ.

7. Потребность упорядкованія нашихъ церковныхъ дѣлъ учрежденіемъ Епархіи, Епископства, представитъ О. А. Лавришинъ.

8. Выраженіе, что мы всѣ гр. каѳ. хочемъ до одной Епархіи принадлежати.

9. Меморандумъ посылаемый до Риму и до Американскихъ лат. Епископовъ и до Греко каѳ. Епископовъ цѣлого свѣта составленный высланнымъ Комитетомъ. Предложитъ О. А. Голошняй.

10. Высланіе 5 членоваго Комитета для конечного составленія Меморандума еще подъ часомъ Собранія.

11. Установленія правилъ „Автономіи" для сочиненія и предложенія О. Юлія Медвецкій. Дословный текстъ сего сочиненія, появленый въ газетахъ, каждому делегату на мѣстѣ дорученъ будетъ.

12. Вольба и присяга Урядниковъ Автономіи.

13. Предложеніе объ учрежденіи Епархіяльнаго Фонду отвѣтно рѣшенію Кливландского Засѣданія. Представитъ О. І. Ганулая.

14. Собираніе добровольныхъ жертвъ про Епархіальный фондъ.

15. Инныхъ предложенія и просьбы.

16. Пращальне благодарствение слово Предсѣдателя.

„SVOBODA“
(LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 209 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

UNION LABEL 23

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter July 16 1903 at the post office at Scranton, Pa. under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода“

часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Р. Н. Союза“, виходить що тыждня въ Четверъ и коштуе:

Въ Америцѣ на 12 мѣсяцѣвъ....$2.00
До старого краю на 12 мѣсяцѣвъ $2.00
Въ Америцѣ на 6 мѣсяцѣвъ....$1.00

Галичане можуть замовляти „Свободу“ черезъ Книгарню Шевченка ул. Театральна ч. 1, Львôвъ.

Оплачувати ґазету треба всегда зъ горы.

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або черезъ експресовый, або почтовый money order (монв ордеръ). Money order, то е карточку, котру дôстанете вôдъ почтара або агента на експресовôмъ офисѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годни грошей дôстати.

Адресъ:
„SVOBODA“
Box 353,
SCRANTON, PA.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити мусить подати намъ, кромѣ нового, также свôй старый адресъ.

Передъ гр. кат. Конгресомъ.

Папскій делегатъ, Д. Фальконіо, якій перемешкуе въ Вашингтонѣ, Д. К., написавъ дня 14 Децембра, 1905, письмо до о. А. Годобая, въ якôмъ заявляе, що не знавъ нѣчого про зъѣздъ приготовляючого Комітету, що вôдбувъ ся въ Клівландъ, О., а довѣдавъ ся про сей зъѣздъ, якъ и про маючій вôдбутись въ Бруклинѣ, Н. Й. Конгресъ, доперва зъ письма о. А. Дзубая, датованого Новембра 28-го 1905, до котрого бувъ долученый также протоколъ клівеландского зъѣзду. Ввиду того, що конгрегація для Розширеня Вѣры въ Римѣ власне застановляе ся надъ справою установленя католицкого епископа греко-руского обряду въ Сполученыхъ Державахъ, делегатъ вважае такій Конгресъ на теперь невôдповѣднымъ, и каже, що Конгресъ мусить бути вôдложеный на пôзнѣйше. Рôвночасно жадае, щобы о. Годобай повѣдомивъ про се грецко-рускихъ священикôвъ.

Кромѣ сего той самъ папскій делегатъ завôзвавъ до Вашингтону оо. Дзубая и Ганулю (председателя и письмоводителя екзекутивного комітету) певно также въ тôй цѣли, щобы ихъ вôдклонити вôдъ держаня Конгресу 26-го Децембра, 1905.

Якъ бачимо, Конгресови кинено пôдъ ноги досыть великй перешкоды зъ боку римо-католицкихъ церковныхъ властей. — Кажуть, що то о. Годобай постаравъ ся о те, и тверджене таке дуже правдоподобне.

Помимо того однакъ, здаесь, що Конгресъ таки вôдбудесь, тôлько вже зô зменченымъ числомъ священикôвъ и делегатôвъ, бо зъ погляду католицкои церкви буде вôнъ нелегальнымъ.

Оно може и лѣпше, що такъ сталось, бо греко католики скорше переконають ся, що легальными средствами вôдъ Риму не дôбють ся нѣчого.

—

Въ сѣмъ числѣ „Свободы“ друкуемо програму Конгресу. Она сама за себе говорить. Сподѣемось, що надъ кождою точкою буде допущена дискусія, инакше не булобъ змыслу ставити при кôнци внесеня, пôсля того якъ все попередне ухвалено. Здаесь також, що на чолѣ програмы повиннабъ була стояти така рѣчь якъ протестъ проти усѣхъ розпоряджень Риму кривдячихъ гр. кат. церкву въ Америцѣ та вôдповѣдни̂ революціи взываючій усѣхъ грек. кат. священикôвъ и вѣрныхъ до задокументованя того протесту въ житю, въ практицѣ.

—

Статутôвъ організаціи Гр. Кат. Церковныхъ Громадъ въ Спол. Державахъ не подаемо, разъ задля браку мѣсця, а друге тому, що хотяйбы мы ихъ и надрукували, то зъ причины язычія, якимъ они написанй, мало хто ихъ зрозумѣвъ бы.

Важнѣйшй точки тихъ статутôвъ такй:

Всѣ гр. кат. церковнй громады творять одно тѣло, корпорацію. Маетки поодинокихъ церковныхъ громадъ записують ся на ту корпорацію. Нова громада церковна може повстати (крôмъ выѣмковыхъ выпадкôвъ) лишь тамъ, де е неменче 150 родинъ и 300 самотныхъ.

Голосъ въ справахъ церкви мають лишь члены мужчины, скôнчившй 21 лѣтъ житя. Священикъ е всегда председателемъ парафіи и лишь вôнъ може скликувати парохіяльнй мітинги. Священика выбирае мітингъ парохіяльный, але лише зъ тихъ трехъ, якихъ имъ предложить „Головна Управляюща Рада отъ духовническаго сану“. Тростісами церковными мусить бути председатель „Автономіи“ и мѣсцевый священикъ, кромѣ того двохъ людей зъ громады.

Вже зъ тихъ кôлькохъ точокъ статутôвъ видно, що они не зовсѣмъ справедливй, а въ многôмъ неяснй та односторонні. Обовязкомъ зôйшовшихъ ся на Конгресъ буде ихъ справити.

Конференція імміграційна,

що вôдбула ся недавно въ Ню Йорку приняла слѣдуючй резолюціи:

1) Треба скликати мѣжнародный еміграційный конгресъ.

2) Поправити теперѣшный законъ въ сей способъ, щобы:

а) не допускати умыслово нерозвиненыхъ, черезъ що не розумѣесь однакъ не умѣючихъ читати нѣ писати.

б) означити выразно, що розумѣти пôдъ тыми, котрй могуть стати тягаромъ публичнымъ.

в) Уряд мае постаратись, щобы пасажиры 3 ои клясы мали два разы стôлько воздуха и мѣсця якъ теперь.

г) На корабляхъ для пасажирôвъ 3 ои клясы мають бути спôльнй ѣдальнѣ. Скôлькôсть и якôсть ѣды означить еміграційна комісія. Ѣда мае бути подавана при столѣ, а не въ спальни, и кождый емігрантъ мае дôстати крѣсло.

3) Компаніи корабельнй мають заплатити $100 кары за кождого еміґранта вôдôсланого до краю. (Доси платили кару лише за хронічно хорыхъ).

4) Іммігрантôвъ мае оглядати, въ портѣ, въ котрôмъ сѣдають на корабель, спеціяльна комісія еміграційна американьска, котра мае бути утворена въ европейскихъ портахъ, черезъ що заощадить ся втратъ и клопотôвъ тымъ, котрй опôсля малибъ бути завернені зôдси до краю.

5) Въ портахъ европейскихъ мають бути заложенй американьскй рядовй бюра еміграційнй, котрй будуть удѣляти інформацій дотично тутешныхъ обставинъ. Въ сей спосôбъ іммігранты будуть ухороненй вôдъ вызиску всѣлякихъ покутныхъ агентôвъ.

6) Зъ деякихъ портôвъ европейскихъ кораблѣ мусять безусловно приставати въ полудневыхъ американьскихъ портахъ, щобы струю імміграційну справити на полудне и полудневый заходъ.

7) Горожаньскй (ситизеньскй) паперы будуть выдавати суды федеральнй, а не станові якъ доси.

8) Президентъ повиненъ назначити спеціяльну комісію, котра буде ся занимати выключно імміграціею.

9) Народна Федерація Горожаньска мае установити комітетъ для нагляду надъ імміграціею и органами що нею занимають ся.

Конференція выразилась проти допущеня азійскихъ (жовтошкôрыхъ) народôвъ до Сполученыхъ Державъ.

Въ конференціи брало участь 36 говернерôвъ, много конгресменôвъ и сенаторôвъ, професоры університетôвъ и другй вызначнй люде. Не бракувало тамъ и ворогôвъ імміграціи, але прихильники еѣ були въ бôльшости якъ слѣдно зъ повысшихъ резолюцій.

Коли оденъ Нѣмецъ зъ Масачусетсъ выступивъ проти імміграціи Славянъ та доводивъ, що 21 прц. Славянъ сидить по арештахъ, то оденъ професоръ збивъ его зъ пантелику доказавши такожъ на пôдставѣ статистичныхъ даныхъ, що въ Спол. Державахъ на 1000 сенаторôвъ 22 сидить въ арештахъ за пôдкупъ. Другій професоръ, Стайнеръ доказувавъ, що іміґрантôвъ псують тутешнй нечеснй політикеры, спекулянты и другй, даючи имъ злый примѣръ. Говоривъ вôнъ також, що імміґрантôвъ арештують звычайно за дрôбницѣ, мѣжь тымъ якъ многй высокопоставленй Американцѣ находять ся на свободѣ, а тôлько тй сидять, котрыхъ проступки справдѣ були великй. Противъ ограниченя імміграціи промавлявъ також звѣсный міліонеръ Карнеґі.

Загаломъ показалось, що американьскй капіталісты потрѣбують дешевого европейского робôтника и що імміграція не буде застановлена такъ скоро. Зъ того повиннй бы корыстати нашй люде и приходити до Америки, але не на те лише, щобы працювати за песй грошѣ и збогачувати тутешныхъ капіталістôвъ, а щобы освѣдомлюватись, та стати розумными, культурными людьми, принимаючи вôдъ Американцѣвъ все що у нихъ добре а вôдкидаючи заразомъ ихъ хибы. Добре бы було також, щобы нашй люде не дусились лише по схôдныхъ и пôвнôчныхъ стейтахъ, де и такъ богато народа, але ишли дальше на заходъ и на полудне, де платня також не зла а неразъ навить лѣпша и де чоловѣкъ скорше може выбитись на самостôйне становище, мѣжь тымъ якъ на всходѣ або пôвночи зôстане все лишь чорнымъ робôтникомъ.

Поклик до Американьских Русинів.

Як відомо читателям „Свободи“, по цілій Україні розпочалась величезна боротьба, і страшна хмара кровавої революції зависла над нею. Наш українький нарід, що жиє понад славним широким Дніпром, вже більш, як 250 років стогне під московским ярмом, але тепер він стае до боротьби. Братя наші на Україні згромаджують ся в купи і радять над поліпшенем своеі гіркої долі. Вони взивають о ратунок, справедливість і волю. Дорогі братя! Чи годить ся нам позістати взаду від них, чи не лежить на нас обовязок спомогти їх в їх святій боротьбі? Невже ми свій рідний край опустили на все і стали в Америці вільними від усяких обовязків до своеі вітчини? О, ні, братя, сто раз ні! Був би то великий встид для нас. Нам не годить ся опускати рук безчинно, і не досить тїшити себе думкою, що ми належим до великого народу, котрий тепер підняв ся до завзятої боротьби проти своїх гнобителів, не годить ся серцем співчувати їм, а нічого не ділати! Возьмім собі приклад з жидів, котрі зібрали з цілої Америки до 1½ міліона долярів на своїх единоплеменників в Росії. Даймо і ми своїм братям після своеї можности! То есть нашим сьвятим обовязком на сій вільній землї Вашінгтона, политій кровію борців за волю.

Днесь настала пора, коли Україна просить помочи у нас. Поможім же, братя, нашим братям збити кайдани з рук нашої неньки України, а вона сторицею відплатить нам за нашу поміч. Подаймо руку братерску нашим братям, покажім ділом, що ми дійсно належим до великого і славного українського народу! А Україна, як ненька обізветь ся до нас: „Ото мої діти, мої вірні сини, котрих вороги загнали в далеку чужину, і за морем не забули мене і звідтам подають менї руку помочи!“

Памятаймо, дорогі братя, що ми ту жертву принесем не кому другому, а самим собі. Бо як би була Україна вільною, не булоб кордону між Україною та Галичиною, не знущались би над нами в Галичині Ляхи і не заганялаб нас недоля в американьскі майни, — а булиб ми і у себе дома, в своїй рідній хатї панами!

Тов. Р. П. Михайло Довбенко.

Крівава боротьба.

В сей час увага цілого сьвіта звернена на Росію, де тепр відограють ся великі історичні події. Уся Росія уявляе собою малюнок величезної боротьби. Широкою могутньою хвилею розлив ся революційний рух по великім обшарі Росії. Все, що тільки знайшло ся в ній живого, все в той чи иньший спосіб бере уділ в тій боротьбі. Боротьба ведеть ся за звільнене 130 міліонів народу з під царського ярма і кнута, котрі в протязї цілих віків страшним тягарем висіли на шиї народній і дусили усяке жите. Боротьба ведеть ся за нове ліпше жите. Удар за ударом тяжко падають на голови прихильників старих порядків, і багато побід одержав нарід в тій боротьбі.

Гнилий царат валить ся з усіх сторін; з ним разом падае і гине і все те, що так або инакше звязало свою долю з самодержавіем. Усі царські прихвостнї, ріжні царославні агенти, котрі на гроші царя, як жаби по дощі, розвелись по всіх кінцях землї і своїм хрюканем троїли жите людей, тепер мусять піти на пси.

Але ще далеко народови до остаточної побіди, ще нічого певного нарід собі не завоював, бо царський маніфест про конституцію, як показуе ся справа, не більше, як тільки звичайна обіцянка, котра, як і всї обіцянки царя, сама по собі нічого не варта. Нарід користаеть ся тільки тим, що сам собі своею кровію здобув і силою утримуе. Сумно то виглядае, але то так. Нічого цар і его урад не хоче задарма давати народови, а все нарід мусить купувати ссбі дорогою ціною — своею кровію. І всї балачки про „великі милости“ царя народови, то е брехня і ошуканьство. Нічого цар народови ніколи задармо не давав і не дае, а нарід сам собі силою відберае. Коли по всіх великих містах стали, майже що-дня, відбувати ся так численні зібраня узброених студентів та робітників, що годї було їх силою і вибух загальний робітничий страйк таких розмірів, що мало не переворнув усю Росію, тодї цар видав маніфест про волю зібрань, страйків і т. п. Цар не міг не зробити того, бо то був единий его ратунок. Як би цар в той час загального повстаня відважив ся на битву зі своїм народом, то певно уже давно-б правили панахиду по всій царській фамилії. Коли селяне почали сами відбирати собі землю у панів та манастирів, а мимоходом палити панські маетки та різати манахів — тогдї цар видав указ про відобране землї від манастирів та про „удельні“ землї. Селяне перестали платити податки та викупне за землю, тогдї цар маніфестом обіцяв скасувати викупні виплатки. І амнистія „політичних“ була оголошена царем тільки тогдї, коли нарід розруйнував по многих містах тюрми і увільнив звідтам борців за волю.

І так усе робило ся. Цар своїми маніфестами та указами тільки стверджував те, що нарід уже здобув собі силою, не чекав чи на ласку царя. Уся боротьба провадилась революційним шляхом, і тільки в той спосіб і було народом де-що здобуто. Кождий крок своеї боротьби нарід поливав своею кровю. І то не через те, що нарід того хотів. Ні, виновники того розливу народньої крови суть ті кати-прихильники кнута і темряви, котрі за часи царського пановання добре прилаштували ся на народнім карку, ссали народню кров і кричали, що нарід сам того усього бажае, що нарід ще молодий і темний і не мае права на свободу. На совісти цїх ворогів народа і поступу лежить пролита народня кров. Оден селянин на з'їздї в Москві казав: „Хто не хоче пролитя крови, най каже про тото нашому урядови: не ми починаем революцію.“ Ті слова вказують, що нарід добре розуміе, на чім полягае успіх боротьби за волю, а також і те, що боротьба та далеко ще не скінчена. Та і факти житя за остатні часи занадто виразно сьвідчать о тім, що цар те, що одною рукою дае, другою назад відберае. Наприклад: не вважаючи на конституцію, арештували представників селян на з'їздї в Москві, а по многих губерніях заведено виемковий стан; не вважаючи на „амнистію“ багато борців за волю гниють по тюр-

мах в тіх містах, де не було сильних заворушень; не вважаючи на „волю слова“, велика більшість провінціяльних часописів підлягає стислій цензурі.

Але, як нема такої сили, котра могла-б зупинити ріку в повінь, так ніякі заходи царських посіпак не зможуть зупинити побідного ходу усіх народів Росії по шляху боротьби за волю. Уже нарід не питаеть, чи він мае право на волю, чи ні, а силою добувае собі свое найкраще достояніе, свободу, і в той спосіб яснійш від усяких других доказів, сьвідчить, що він мае те право. За свою волю нарід платить саму найбільшу ціну, яку тілько може дати, то е кров і жите своїх найкращих синів. І та жертва не піде намарно. Ще не раз цар буде видавати маніфести та укази, де буде проявляти ріжні „великі милости“, і, можливо, боротьба зайде так далеко, що цар проявить свою найбільшу „милость“, яку тілько він годен зробити, а власне, цілком відречеть ся від власти, і маніфести писатиме сам нарід.

В. Гордїенко.

Настрой суспольности въ Росии.

„Нема миру! Нема довѣрія жадному слову, котре выходить зъ высшихъ урядовыхъ круговъ!“

Такими словами россійскй поступовй часописи характеризують настрой россійскои суспольности. Все меньшь и меньшь робить ся число людей, котрй вѣрять въ те, що водъ сучасного уряду можна сподѣвати ся чого-небудь доброго для народу. Та и самъ урядъ, не маючи спромоги утаювати дальше свои дѣйснй замѣры, водкрыто заявляе, що больше того, що уже дано, нѣчого сподѣвати ся. А позаякъ уся конституція истнуеть только, яко обѣцянка, то зъ того ясно, що урядъ не хоче завести въ Росии дѣйсный конституційный ладъ. Та, здаесь, якъ показують подѣѣ остатныхъ часовъ, мало хто о то и дбае. Усѣ народы Росии готують ся до великои и вже остатнои битвы зъ своимъ спольнымъ ворогомъ, злодѣйскимъ урядомъ, котрый не хоче добровольно дати народови волю. Урядъ, якъ хижый звѣръ, котрый попавъ въ зелѣзну клѣтку, пробуе рожнй давно вже сто разъ перепробуванй засобы и то выдае маніфесты зъ обѣцянками рожныхъ свободъ, котрй, звычайно нѣколи не выконують ся, то знову заводить военный станъ по цѣлыхъ губерніяхъ и мордуе страйкаровъ. Але нѣчого те не помагае. Войско не слухае розказовъ уряду и що далѣ, то все больше переходить на сторону народу; чорносотенцѣвъ, котрй до того часу були моцною подпорою уряду въ боротьбѣ проти народу, теперь скрозь уже бють, а, зъ другого боку, усѣ организаціи селянъ, роботниковъ и усѣхъ другихъ поступовыхъ людей рожныхъ фаховъ залишили на часъ свои деякй незгоды и сполучили ся въ одну сполку, щобъ спольными усилями нанести остатный смертельный ударъ царатови и всему тому свиньству, котре завелось въ Росии за довгій часъ царского панованя. Робота по организаціи загального повстаня, якъ признають проводирѣ, иде дуже успѣшно, и часъ остатныхъ рахунковъ народа зо своими гнобителями близько.

Революційнй подѣѣ остатныхъ часовъ въ Росии.

Въ повночно-заходныхъ провінціяхъ Росии выбухло повстане. Населене тыхъ провінцій складаеть ся майже выключно изъ Латишѣвъ та Нѣмцѣвъ. Латишѣ, котрй замешкують ту окраину ще водъ доисторичныхъ часовъ, уявляють собою подляглу клясу, переважно беземельне селяньство. Нѣмцѣ, котрй прийшли тамъ далеко познѣйшь и завоювали той край, суть клясою пануючою: властителѣ великихъ маетковъ и мешканцѣ мѣстъ. Повстане мае свой початокъ водъ Латишѣвъ, котрй вже давно ведуть уперту боротьбу проти своихъ пановъ и державного уряду, котрый тамъ, якъ и скрозь, стоить на сторонѣ пануючихъ. Кромъ того, урядъ россійскій вже водъ давна силувавъ ся знищити Латишѣвъ, яко націю, забороною латишскои мовы въ школахъ, въ церкви и т. д. Все те выкликало велике невдоволене и привело до сучасного повстаня, котре, якъ видно зъ усього, з'организовано добре. Повстанцѣ-Латишѣ захопили въ свои руки усѣ мѣста въ той окраинѣ, найбольше зъ нихъ портове мѣсто Ріга утворили метрополіею, выгнали зводтамъ россійскихъ урядниковъ, поставили замѣсть ихъ, своихъ выборныхъ и оголосили весь край републикою, незалежною водъ Росии. Мешканцѣ Ріги и Лібавы почали масами утѣкати за кордонъ. Повстанцѣ утворили міліцію, котра патрулюе мѣсто и подтримуе порядокъ. Губернаторъ мѣста замкнувъ ся въ фортецю и домагаеть ся, щобы въ Рігу на гвалтъ були присланй декôлька военныхъ кораблѣвъ. Вжити проти повстанцѣвъ войско, котре знаходить ся въ той окраинѣ, урядъ не може, бо войска и замало та и те симпатизуе повстанцямъ. Послано туда 12 тысячь козаковъ, котрй задля желѣзничого страйку мусять маширувати и не скоро прийдуть тамъ. А тымъ часомъ царь выдавъ указъ, якимъ зносить ся заборона латишскои мовы и цѣлому краю обѣцяеть ся автономію. Въ мѣстѣ загальный страйкъ усѣхъ фабрикъ, и зупинивъ ся всякій бизнесовый рухъ.

Найважнѣйшимъ фактомъ остатныхъ часовъ есть дѣяльность роботничихъ организацій. Усѣ радикальнй роботничй организаціи злучили ся и выбрали такъ званый „провізоричный“ урядъ, то е урядъ, котрый буде истнувати побочь зъ царскимъ урядомъ и буде стояти на чолѣ революційного руху, а коли старый урядъ въ той чи иншій спосôбъ буде усуненый, то его мѣсце заступить провізоричный на той часъ, поки буде скликане „Установче Зôбране“. Предсѣдатель спôлки роботничихъ организацій Хрусталевъ зôставъ арештованый, бо подозрѣвали, що вонъ е и президентомъ провізоричного уряду. На предложене выпустити Хрусталева хоть подъ залогъ, прокураторъ водповѣвъ рѣшучимъ отказомъ. Сподѣвали ся, що черезъ арештоване Хрусталева выбухне загальный страйкъ, але представники роботниковъ, зôбравшись на нараду, ухвалили страйку зъ того приводу не розпочинати, бо шкоды революційному рухови черезъ арештоване одного зъ роботниковъ, бодай и зъ найвыдатнѣйшихъ, богато нема, а силы роботниковъ треба берегти для маючого скоро бути загального страйку. Кромъ того, представники усѣхъ радикальныхъ организацій выдали до народу маніфестъ, на взôръ царского, только, розумѣесь, иншого змѣсту. Маніфестъ починаеть ся перечисленемъ злодѣйствъ и злочиновъ царского уряду и кончить ся покликомъ усього населеня Росии до водкрытои боротьбы проти уряду.

Єдинымъ ратункомъ краю водъ сталого пролитя народньои крови и анархіи маніфестъ вважае скинене сучасного уряду черезъ скликане Установчого Зôбраня, и чимъ скорше то буде, тимъ лѣпше. Длятого маніфестъ покликуе усѣхъ горожанъ Росии перестати платити податки, а тихъ, хто мае въ державныхъ щадничихъ банкахъ грошѣ, забирати свои грошѣ назадъ. Въ той спосôбъ буде нанесеный сильный ударъ остатньому жерелу житевои силы сучасного уряду, бо вже вонъ не мае жаднои спромоги позычити грошей анѣ у себе дома, анѣ за кордономъ. Маніфестъ той бувъ подписаный усѣми представниками роботничихъ и селяньскихъ организацій.

Шѣсть поступовихъ часописей въ Петербурзѣ передрукували той маніфестъ и такимъ чиномъ розповсюднили его по всѣй Росии. На другій день усѣ проводирѣ организаціи, котрй подписали свое имя на томъ маніфестѣ а также декотрй зъ редакторовъ часописей, надрукувавшихъ той маніфестъ, разомъ близько 250 душъ, були арештованй. Але въ маніфестѣ роботниковъ було зазначено, що въ разѣ арешту всѣхъ подписавшихъ ся, ихъ мѣсце заразъ займуть другй уже выбранй для того люде, а организація не розпадеть ся.

Якъ зъ усього видно, ця организація е сильна и мае водограти рѣшучу ролю въ справѣ россійскои революціи. Урядъ добре то бачить и силуеть ся всѣми способами знищити еѣ. Але ранѣшь, нѣжь объявити своимъ маніфестомъ рѣшучу войну урядови, организація добре выважила усѣ сучаснй обставины и вымѣряла свой рѣшучій крокъ.

Селяньскй заворушеня, чимъ далѣ, то все больше переходять зъ стихійныхъ выбуховъ голодныхъ протестовъ въ организоване повстане, зъ котрымъ боротьба силою становить ся для уряду чимъ разъ тяжшою, а часомъ и цѣлкомъ неможливою. Особливо кепско для уряду стоить справа зъ селянами въ тыхъ провінціяхъ, де повставъ голодъ. Голодъ въ томъ роцѣ такъ сильный и такъ велику обхопивъ територію, якъ того не було вже кôлькадесять роковъ. Посланымъ проти заворушеныхъ селянъ генераламъ и войскови бувъ отданый розказъ побольше стрѣляти, а поменше арештувати. Але справа скоро показала, що голодныхъ селянъ такъ богато, що усѣхъ перестрѣляти не можна. Тогдѣ Дурново, міністеръ внутрѣшныхъ справъ, выдавъ розкавъ не выдавати заворушенымъ селянамъ збôжа зъ земскихъ запасныхъ провіянтскихъ складовъ. Здавалось, що то бувъ добрый засôбъ, щобы выморити людей голодомъ, але и то не помогло: водъ голоду мерли майже выключно малй дѣти, котрй въ бунтахъ жадного удѣлу не брали. Дорослй россійскй мужики, выхованй на періодичныхъ голодôвкахъ, зъ тымъ больщою розпукою и завзятостю стають до боротьбы, бо имъ нѣчого больше не лишаеть ся. Це не могло не зробити вражѣня на ихъ катовъ, и генералъ Максимовичь, присланый на мѣсце убитого генерала Сахарова, уже дотримуеть ся водносно селянъ цѣлкомъ иньшои тактики. Селяне знову достають въ позычку збôже изъ земскихъ запасныхъ складовъ, и мало того, Максимовичь обѣцявъ, що усѣмъ родинамъ, котрыхъ батьки були застрѣленй або замордованй козаками, будуть выданй грошевй запомоги.

Въ Москвѣ збунтувавъ ся шкадронъ козаковъ. До того часу козаки, яко одна зъ найтемнѣйшихъ клясъ россійского населеня, були найвѣрнѣйшими прихильниками царя. Ще недавно царь складавъ имъ свою особисту подяку за вѣрну службу ему. Але те, що зъ нихъ роблять катовъ усього народу, выкликало мѣжь ними великй незадоволеня, и вони також починають протестувати. Начальники водбирають у нихъ зброю и набоѣ.

Кромъ того, въ Москвѣ збунтувавъ ся цѣлый Ростовскій регіментъ гвардіи. Вони вже давно проявляли настрой непослуху и збирали ся на нарады; зъ тои причины мѣжь ними були зробленй численнй арешты. 16 го грудня гренадіры силою увольнили своихъ арештованыхъ товаришѣвъ, выгнали усѣхъ офіцировъ, арештували декотрыхъ нелюбимыхъ капралѣвъ, захопили въ свои руки арсеналъ, складъ оружія, амуниціи и набоѣвъ, а навколо казармъ розставили скорострѣльнй машины. Замѣсть звычайного щоденного розказу вони выдали водозву, де выставили рожнй вымоги, мѣжь иньшимъ и політичного змѣсту. На чолѣ регіменту стоить комітетъ, складаючій ся зъ двайцяти выбраныхъ жовнѣровъ. Жовнѣры другихъ регіментовъ въ Москвѣ, а також и козаки, водмовили ся выступити проти заворушеныхъ, а въ декотрыхъ полкахъ жовнѣры також предявили тй самй вымоги, що и Ростовскій регіментъ, своему начальству, хочь до водкрытого бунту и не дойшло. Правдоподобно, що начальство згодить ся задовольнити усѣ вымоги жовнѣровъ.

Ходить поголоска, що царь въ день своихъ имененинъ, 19-го грудня, хоче выдати новый маніфестъ про заведене загального голосованя въ Росии. Друга, больше правдоподобна, що царь все больше схиляеть ся на сторону такъ званои „придворнои камарилѣ“, партіи ворожои усякому поступови и реформамъ, и що для подавленя революційного руху въ Росии буде утворена „военна диктатура“ зъ великимъ княземъ та Игнатевымъ на чолѣ.

Численнй арешты проводировъ поступового руху заразомъ зъ наданемъ диктаторскои власти губернаторамъ рожныхъ провінцій и зъ утисками, якй щоразъ больше чинять ся роботникамъ и роботничимъ часописамъ, — все це вказуе на те, що партія ворожа реформамъ, корыстаючись часовымъ взглядным спокоемъ въ краю, знову набирае нахабности и пробуе звести на нѣщо тй свободы, котрй народъ собѣ завоювавъ. О столько тое може имъ удати ся, покаже недалека будучность. Усе залежати-ме водъ того, о скôлько численна частина войска буде на сторонѣ народу.

Ще не вмерла Україна

Дня 3. децембра справляв наш товариш Ф. Антонів іменини в день свого патрона.

Запрошені гості прибули на повитане свого товариша; майже самі члени читальні „Просьвіти“. При патріотичних піснях час минав скоренько і весело. При відході тов. Ф. Антонів запросив гостей за стіл і подякував за спільну любов і братерську руку. На те гості відсьпівали: „Многая літа“, „Ще не вмерла Україна“, „Не пора, не пора“, і „Який то шумний вітер грае від Сяну, Буга до Карпат“. Ся пісьня пригадала наш рідний край і М. Довбенко пригадав усім гостям за наших братів на Україні, котрі в той час кров проливають за поліпшене стану свого народу, і зазвав усіх зложити добровільні жертви на наших братів. Жертви посипались від усіх з щирого серця, лише один гість з лона москвофілів сказав, що він ані цента не дасть, бо москвофіли би з него сьміялись. Жертви зложили: М. Довбенко, Стеф. Штогрин, Вась Слободзян, Мик. Крушиньскій, Ів. Бойко, Зоф. Кохан, Катер. Маковіц і Стеф. Гапій по 25 цнт., Дорія Клубок і Ан. Васильців по 15 цнт. Разом $2.80. По зложеню жертв Довбенко подякував гостям словами: „Най Бог стократно вам заплатить, а тов. Антонови най Господь пошле прожити щасливо до золотого весіля!“

В. Слободзян.

— ХТО посылае грошѣ до Р. Н. Фонду, то най пише на чеку, або моніордерѣ A. Sharshon, (Shamokin, Pa.). а той чекъ чи моніордеръ най зашле до о. Велигорского.

Такъ само, хто посылае грошѣ до Р. Н. Дому, най пише чекъ чи моніордеръ на имя A. Sharshon, (Shamokin, Pa.), а той чекъ най посылае до о. Струтиньского, бо п. Иванъ Глова выѣзджае до краю и для того на его мѣсце касіеромъ Р. Н. Дому и Р. Н. Фонду ставъ п. А. Шаршонь.

СПРАВЫ „СОЮЗА“.

Головный Урядъ „Р. Н. С.“ на роки 1904—1906.

Головный предсѣдатель — КОНСТ. КИРЧОВЪ, 140 Essex Str., Jersey City, N. J.
Головный секретарь — С. ЯДЛОВСКІЙ, Box 76, Jersey City, N.J.
Головный касіеръ — АЛЕК. ШАРШОНЬ, 524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:

Мѣсто-предсѣдатель.........С. Митренко, OLYPHANT, PA.
Заст. секретаря.........Иос. Кульчицкій, BALTIMORE, Md.
Заст. касіера.............А. Янковичь, MC ADOO, PA.

Радні:

А. Валевскій..............St. Louis, Mo.
А. Семаницкій..............Trauger, Pa.
К. Кобанъ..................Olyphant, Pa.
Ал. Сорока.................Plymouth, Pa.
Иванъ Перилякъ........Terryville, Conn.
Ив. Сенько....................Jessup, Pa.

Ихъ заступники:

Ив. Посипанко..............Mc Adoo, Pa.
Ник. Домбровскій............Eleanor, Pa.

Контрольна комісія:

О. А. Улицкій..............Ansonia, Conn.
Мих. Турковскій.......McKees Rocks, Pa.
Ив. Воргачь................Mt. Carmel, Pa.

Головный орґанізаторъ:

о. Н. Пôдгорецкій Box 543, South Fork, Pa

Важне
для П. П. Секретарѣвъ Р. Н. Союза.

Повѣдомляю разъ на все, що всѣ грошѣ належачѣ до касы Р. Н. Союза посылае ся такъ: на money-order-ахъ або чекахъ выписуе ся имя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше такъ выписаный money-order або чекъ не посылае ся до Голов. Касіера, але вразъ зъ выказами до Голов. Секретара. Головный секретарь опôсля вôдсылае ихъ до Голов. Касіера.

С. Ядловскій,
Голов. Секретарь.

ПОСМЕРТНІ ВѢСТИ.

☦

ИВАНЪ ПАВЛИКЪ, членъ Р. Н. Союза, вôд. 16 Lansford, Pa., упокоивъ ся 7-го Децембра с. р. Небôщикъ походивъ зъ Угорщины, села Кійова, столиця Шарошь.

Вѣчная память!

КВІТЪ $158.33

на сто пятьдесятъ вôсѣмъ долярôвъ и 33 центôвъ, котрі п. Михаилъ Паканичь отримавъ яко посмертну запомогу по братѣ Стефанѣ Паканичь зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.

Brownsville, Pa., Dec. 13, 1905.

Михаилъ Паканичь.

Свѣдки: Вас. Кричфалуші, Юстинъ Гринько,
Иванъ Петриско, предсѣд.,
Мих. Кричфалуші, секрет.

КВІТЪ $125.00

на сто двайцять пять доларôвъ, котрі мѣсцевый урядъ Союза вôд. 6 отримавъ на кошта похорону по Стефанѣ Паканичь зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.

Brownsville, Pa., Dec. 13, 1905.

Иванъ Петриско, предсѣд.,
Мих. Кричфалуші, секрет.,
Свѣдки: Вас. Кричфалуші, Юстинъ Гринько.

Рухъ
въ вôддѣлахъ Р. Н. С.

РОЧНЫЙ МІТИНГЪ

братства Пр. Бог., вôд. Союза 86, въ Олифантъ, Па., вôдбуде ся въ Неделю дня 24-го Децембра о год. 1-ôй пополудни въ руской школьнôй гали. Хто не явить ся на той мітингъ безъ важнои причины, заплатить кары 50 цент. а урядникъ 1 доляра. На тôмъ мітингу буде выбирати ся новый урядъ на рôкъ слѣдуючій, 1906 и будуть читати ся доходы и розходы зъ цѣлого року. Хто еще не выплативъ свого довгу, нехай заплатить теперь, щобы не вôдкладавъ на рôкъ будучій. Упоминаю васъ пп. братя, щобысьте кождый прибули въ означеный часъ.

Иванъ Коцанъ, предсѣдат.,
Семанъ Митренко, касіеръ,
Николай Рибчакъ, секрет.

БРАТСТВО

св. Арх. Михаила въ Butler, Pa. вôддѣлъ Союза 67, повѣдомляе усѣхъ братôвъ, котрі не були на рôчнôмъ мітингу дня 3-го Децембра, що на тôмъ мітингу бувъ выбраный новый урядъ на 1906 р., также були перегляды книжокъ доходу и розходу, а що задля браку часу не було оголошено на тôмъ мітингу, те буде оголошене на другôмъ мітингу, котрый ще буде. — Новый урядъ: Предсѣдатель Григорій Павукъ, секретарь Юліянъ Креницкій, касіеръ Михайло Качоръ. Заступаючій предсѣдателя Иванъ Ґреґа, заступаючій секретаря Василь Сенко, заступаючій касіера Грицько Минта. Записникъ Иванъ Рейтикъ, заступаючій записника Василь Соданиръ. Дозорцѣ хорыхъ: Федоръ Блишакъ и Теод. Минта. Дверникъ Дмитро Петрушка. По выборѣ уряду, ухвалено було, що той членъ братства, котрый захорѣе дома, не достане запомоги на першій тыждень. Тôлько той членъ дôстае запомогу вôдъ першого дня, хто буде покалѣченый на фабрицѣ. Далѣ, щобы кождый членъ явивъ ся на мітингъ о першôй годинѣ по полуднѣ до галѣ Ивана Бунґи. Котрый членъ не явить ся, и не буде занятый жадною роботою, той членъ заплатить 50 центôвъ кары, бо кождый членъ мусить знати справы братства. Далѣ, просимо Васъ Русинôвъ, жиючихъ въ Ботлеръ и въ околицѣ, приступайте до нашого братства и до Р. Н. Союза. Памятайте, що чоловѣкъ не знае, що его чекае. Зачасто бувае такъ, що чоловѣкъ несподѣвано умре, и не тôлько полишить родину безъ жаднои запомоги, але бувае такъ, що нѣ за що и похоронити его по христіяньски. Недавно тутъ одень чоловѣкъ приѣхавъ зъ Галичины и казавъ, що ще матиме часъ приступити до братства. Але недавно его убило на роботѣ, и тôлько завдяки тому, що мавъ братa, котрый занявъ ся мертвецемъ, вôнъ бувъ похороненый по людському. И таке нещасте случаесь часто. Отже напоминаю усѣхъ Русинôвъ, приступайте до братства и до Союза!

Григорій Павукъ, предсѣд.,
Юліянъ Креницкій, секрет.,
Михайло Качоръ, касіеръ.

ПОВѢДОМЛЮЕ СЯ

всѣхъ членôвъ Братства Св. Апостолôвъ Петра и Павла въ Ансоніи, Конн., що Рôчный Мітингъ вôдбуде ся въ Недѣлю 31. Децембра о 4. год. пополудни. Запрашаемъ всѣхъ членôвъ, щобы численно явились. Взываe ся членôвъ, котрі довгують, щобы довгъ выплатили, бо черезъ свою недбалôсть можуть стратити права членьскі до Братства и Р. Н. Союза.

Еще разъ запрашаемъ всѣхъ Братôвъ мѣсцевыхъ, щобы кождый явивъ ся на той мітингъ. Членъ замешкалый въ Ansonia, Derby, Shelton и Seymour, если не явить ся на той мітингъ, заплатить кары 1 доляра. Членъ, котрого довгъ перевысшае суму $1.50 тратить право до запомоги тяжкои и посмертного. Вырôвнайте все, що хто довженъ, щобы можна було вôддати все въ порядку новому урядови, котрый буде выбраный на тôмъ мітингу на р. 1906. Мітингъ вôдбуде ся въ церковнôй Гали въ Ансонія, Конн. Всякі листы и посылки грошевѣ до Братства просимо посылати до секретара на адресу:

John A. Cicilo,
Box 432, Ansonia, Conn.

БРАТСТВО

въ Dunlo, Pa., вôддѣлъ Союза 61, выбрало слѣдуючихъ новыхъ урядникôвъ: Андр. Шеремета, предсѣдатель; Андрѣй Цінгель, секрет.; Юрко Грешь Петрикъ, касіеръ; Мартинъ Олѣяръ, записникъ; Юрко Валькучакъ, мѣстопредсѣдатель; Иванъ Міґаликъ, дозорця касы; Андрѣй Сулинъ и Иванъ Косцельникъ, дозорцѣ хорыхъ; Иванъ Замѣшка, хорунжій; Юрко Пучанъ, заступникъ братства; Мих. Цінгель старшій, дверникъ; Петро Коцуръ и Ив. Мигаляцкій, посланцѣ; Анд. Лукачь, капитанъ. Мітинги вôдбувають ся въ кожду другу Недѣлю по першôмъ въ домѣ п. секретара. Братска адреса:

Andrew Cingel,
Box 222, Dunlo, Pa.

РÔЧНЫЙ МІТИНГЪ

братства св. прор. Илии въ Скрентонъ, Па., вôддѣлъ Союза 40, вôдбуде ся въ Недѣлю дня 24-го Децембра 1905, въ гали пôдъ церквою св. Йоана Хрестителя точно о 1-ôй пополудни. Хто не явить ся на мітингъ, заплатить кары $1.00. Мітингъ вôдбуде ся пôсля слѣдуючои програмы:

1) справоздане доходу и розходу;
2) полагоджене важныхъ справъ братскихъ, котрі вôдъ довшого часу були затримані;
3) выбôръ нового уряду на р. 1906;
4) принимане новыхъ членôвъ безъ вступного;
5) вырôвнане всѣхъ довгôвъ братскихъ и Союзовыхъ.

Кождый членъ мае заплатити 25 центôвъ на желѣзный фондъ пôсля припису статутôвъ Р. Н. С.

Иванъ Лежиньскій, предс.,
Андрѣй Вилацкій, секрет.

РÔЧНЫЙ МІТИНГЪ

братства св. АА. Петра и Павла въ Leetsdale, Pa., вôдд. Союза 110, вôдбуде ся дня 31 Децембра 1905. На той мітингъ мае явити ся кождый членъ братства. На мітингу буде читати ся касове справоздане за минулый рôкъ, буде выбирати ся новый урядъ братства и будуть принимати ся члены безъ вступного. Мітингъ почне ся о год. 1-ôй пополудни. Хто не явить ся на той мітингъ въ означенôмъ часѣ, заплатить кару 1 доляра, а урядникъ два. Напоминаемо всѣхъ Русинôвъ, котрі не належать еще до Союза и жадного братства, прийдѣть до насъ а мы васъ радо приймемо безъ вступного. Горнѣть ся братя поки маете часъ, бо нѣхто не знае годины своеи смерти.

Урядъ братскій:
Ив. Тигочь, предсѣдатель,
П. Смôльницкій, касіеръ,
Павло Середницкій, секр.

БРАТСТВО

св. пророка Илии въ Mahanoy Plane, Pa., вôдд. Союза 28, буде принимати новыхъ членôвъ въ мѣсяцяхъ Януару и Февруару 1906 безъ вступного.

Ст. Гричишинъ, секретарь.

БРАТСТВО

свят. Архан. Михаила въ Beaver Meadows, Pa., вôддѣлъ Союза 95, буде отримувати рôчный мітингъ дня 30-го Децембра, 1905, о 3-ой годинѣ пополудни. На той мітингъ мае явити ся кождый членъ братства, а хто не явить ся, заплатить 25 центôвъ кары а урядникъ 50. Буде прочитаный рôчный дохôдъ и розхôдъ и будемо выбирати новый урядъ. Также будемо выбирати мѣсячне, котре припадае на 7-го Януара 1906 и принимати новыхъ членôвъ. Тому спѣшѣть всѣ до насъ хто ще не належить до братства и забезпечѣть себе и свои родины.

Прислопскій Акимъ, предс.,
Савка Андрѣй, секретарь,
Яцканичь Василь, касіеръ.

ПОВІДОМЛЯЄ СЯ

членів, що 24-го Грудня відбуде ся річний мітинг братства сьв. Стефана и М. Р. Н. Союза в Йорквил, Огайо, на котрім буде вибирати ся новий виділ, читати річний обрахунок каси братства і т. п. Прошу всіх членів, котрі суть на инших плейзах, щоби заспокоїли свої довги за рік 1905 і явили ся на річний мітинг, або подали свої довги в листі.

Від Уряду Братства:
С. Крицкий, предсідатель,
М. Когут, секретар.

БРАТСТВО

св. АА. Петра и Павла въ Glen Lyon, Pa., вôддѣлъ Р. Н. Союза 27, буде принимати въ мѣсяцю Януару и Февруару 1906 новыхъ членôвъ за половину вступного.

Микита Сѣйчакъ, предсѣд.,
Лешко Фринцко, секретарь,
Данько Ґарбера, касіеръ.

ПОДАЄМО

до вѣдомости кождому членови братства Покрова Пресв. Богород. въ околици McAdoo, Pa., щобы появивъ ся 24-го Децембра въ Недѣлю на рôчный мітингъ, котрый розпôчне ся о 2-ôй годинѣ пополудни въ гали п. Капѣтулы. На тôмъ мітингу будуть обговорені важні справы и зданѣ рахунки зъ минулого року. Также буде выбиратись новый урядъ на слѣдуючій рôкъ. Котрый членъ не появить ся на те засѣдане, заплатить кары $1.00 пôсля брацкого статута. — Д. Капѣтула, секрет.

ПОВѢДОМЛЯЄМЪ

членôвъ бр. св. П. и П. въ Плимавтъ, Па, вôддѣлъ „Союза“ 46, щобы кождый членъ вырôвнавъ свои довги на рочнôмъ мітингу якій вôдбуде ся сего мѣсяця, щобы старі урядники могли новымъ урядникамъ все въ порядку вôддати.

За Урядъ братскій
Андрѣй Канюкъ, пред.,
Стефанъ Гринякъ, секр.

БРАТСТВО

св. Йоана Хрестителя въ Monessen, Pa. выбрало на 1906 рôкъ слѣдуючій новый урядъ: Алекс. Горощакъ, предсѣдатель; Ив. Киньо, секрет. братства; Василь Сивикъ, секрет. Союза; Ак. Цимбала, касіеръ; Мик. Сивикъ, Фр. Янковскій и Ст. Цимбала, оглядачѣ хорыхъ; Вас. Крайнякъ, капитанъ; Вас. Аданякъ, дверникъ; Иванъ Гавриляکъ, хорунжій.

ДО РУСИНІВ В Ф'ЛАДЕЛФІЇ, ПА.

Сим запрашаемо членів новозаснованої гр. кат. парохії, Преобр. Гос. Іс. Христа, і всіх щирих Русинів на Богослужене, котре відправить один з галицких сьвящеників дня 24-го Грудня с. є. в Неділю перед Рождеством латиньским (Christmas) о год. 9 рано в гали Kurry Post Rooms 317 N. 20th Str. Єслиб хто мав потреби духовні, прошу зголоситись до Michael Bezpalko, 404 N. 23d Str.

Дорогі Родимці! Час вже, щоб ми всї галицкі Русини з'орґанізовались до згаданої парохії. Покажім сьвітови, що й ми Галичане потрафим самі собою керовати, а не бути рабами, за котрих мали нас мадярони і другі. Сподієм ся, що кождий Русин та Русинка прийде на се Богослужене, де почує проповідь в нашій рідній мові, та наш галицкий милозвучний сьпів. Горнім ся всї під оден прапор нашої Галицко-Рускої Церкви. В єдности сила, в згоді любов, се найкрасша ідея, найбільше добро.

Комітет: Мих. Безпалко, предсід., Онуф. Скоревич, зас. пр.

ВСѢМЪ ВÔДДѢЛАМЪ
Сестричного Братства св. Ольги въ Америцѣ
до вѣдомости!

Головна рôчна сестрична конвенція вôдбуде ся въ Четверъ 28-го Децембра 1905 о годинѣ 4 пополудни въ Bloomfield, N. J. въ гали Metz-a, 446 Bloomfield Avenue. Кождый Вôддѣлъ мае выслати 4 сестры делеґатки, котрі мусять бути выбрані на мітинґу; цѣлый головный Урядъ, всѣ секретарѣ зволять также прибути. Весь маєтокъ то єсть книжки банкові, чеки, всѣ книги и акта такъ головного якъ и мѣсцевыхъ вôддѣлôвъ мають бути предложені на конвенціи.

Савтфоркъ, Па., 10 Дец., 1905.
о. Н. Пôдгорецкій,
Головный Предсѣдатель.

ПОВѢДОМЛЯЄ СЯ

членôвъ Спѣвацкого Кружка „Народнои Самопомочи“ въ Ню-Йорку, що пробы хорального спѣву вôдбувають ся кождои Пятницѣ о год. 7½ вечеромъ въ льокалю товариства 205 E. 4th Str. Просимо сходити ся на спѣвъ якъ найчисленнѣше. Веденемъ хору занимае ся звѣсный диріґентъ, п. Ст. Сѣмкôвъ.

Дня 13 с. м. розпочала ся въ читальни „Н. С.“ въ Ню Йорку наука англійскои мовы. Наука вôдбувае ся кождого Понедѣлка и Середы, вôдъ год. 8 до 10 вечеромъ, а учить членъ „Н. С.“, п. Стеф. Калакука.

Нову руску читальню заложило товариство „Народна Самопомôчь“ въ Бруклинѣ, Н. Й., пôдъ ч. 122 N. 5th Str. Въ читальни, кромѣ читаня книжокъ та часописей, буде также вести ся хоръ, наука англійскои мовы, а неписьменні члены читальнѣ будуть могли безплатно учити ся писати и читати по руски. Учителѣвъ высилае тов. „Народ. Самопомôчь“. Надѣемо ся, що бруклиньскі Русины, безъ огляду на партіи, будуть якъ найчисленнѣйше горнути ся до читальнѣ, щобы спôльными силами просвѣщати ся и здоганяти другі просвѣчені народы въ Америцѣ, котрі погорджують нами зъ причины нашои темноты.

Выдѣлъ.

— ВСѢМЪ РУСИНАМЪ на далекихъ Вестахъ подаемъ до вѣдомости, що адреса до найблизшого руского священика така:

Rev. D. Dobrotwor,
1421 S. 12 St., St. Louis, Mo.
(No Teleph.: Sidney 1637 [Bell Co.])

Удавайтесь про те до него у всѣхъ духовныхъ потребахъ, а вôнъ всюда зъ помочію радо поспѣшить.

ХОЧЕ ЖЕНИТИСЬ

вдовець, що мае свою фарму, чоловѣкъ ще не старый. Походить зъ Кієвскои губерніи, Таращанского уѣзда. Шукае дѣвчины або вдовицѣ, кобы лише була чесна и працьовита. Адресувати:

Stephen Balissky, Byers, N. D.

Ґде єсть?

Хто хоче шукати своихъ краянôвъ черезъ нашу ґазету, мусить заплатити 25 центôвъ за кожде оголошене наперед.

Де єсть?

Марцінъ Савка, родомъ зъ Галичины, села Журавина, пов. Лѣсько. Три роки тому якъ прибувъ до Америки. Зразу перебувавъ въ Лозернъ кавнті. Хто бы знавъ о нѣмъ, або вôнъ самъ, зволить повѣдомити на адресу: 50-51

Lazor Czerep, Ambridge, Pa.

Де єсть?

Иванъ Черкасъ, якій мешкавъ недавно въ Buffalo, N. Y. Хто бы знавъ де вôнъ обертаесь, зволить донести на адресу:

Rev. J. Velyhorsky,
Box 375, Olyphant, Pa.

ВИКАЗ ЖЕРТВ на „Народний Фонд“ в Америці.

1) Hazleton, Pa. На хрестинах у Симеона Сокола зібрав Панталеймон Ґалецкий $4.10. На ту жертву зложили: по 50 цнт. Мих. Мардинякъ, Ник. Ґалик, Д. Баволяк, Андр. Пелехач; по 25 цент.: Пант. Ґалецкий, Скимба, Иларій Гопей, Вас. Долиняк, Сем. Сокол, М. Поливка; по 15 цнт. Ів. Ґідо, А. Скуба; по 10 цт. Юліян Пиріг, Юл. Кулик, Анна Стефаньска.

2) Hazleton, Pa. На хрестинах у Авдрея Касича зібрав Панталеймон Ґалецкий $3.35. На ту жертву зложили $1.25 Андрій Касич; по 50 цнт. Анна Касич; по 25 цнт. Адам Романчак, Сим. Ґащиц, Мих. Мардиняк, Пант. Ґалецкий, Юліян Кулик; по 10 цнт. Атаназ Фіш, по 5 цнт. Іл. Гопей, Тимко Фіш, Андр. Юнчик, В. Долиняк, Юрко Левкулич.

Сотвори Господи Многая літа обом народженим хлопчикам Михайлови Сокола і Стефанови Касич як також їх родичам, гостям і колекторови! Славно гейзелтоньскі Патріоти! Ви подаєте красний примір другим.

о. Іван Велигорский, секретар, Box 375, Olyphant, Pa.

Хто хоче змѣнити свôй адресъ повиненъ выписати усе докладно на сѣй картцѣ, вырѣзати еѣ и дати листоносови або заслати въ листѣ до редакціи „Свободы“.

POSTMASTER! Please notify "Svoboda", Box 353, Scranton, Pa. of the following change of my address:

PREVIOUS ADDRESS (Старый адресъ):
Name (Имя) ____
Street or P. O. Box (Улиця або бакса) ____
P. O. (Почта) ____ State (Стейтъ) ____
Належать-емъ до вôддѣлу „Союза“ ч. ____, а теперь належу до вôд. ч. ____
PRESENT ADDRESS (Новый адресъ):
Street or P. O. Box (Ул. або бакса) ____
P. O. (Почта) ____ State (Стейтъ) ____

Надо̂слане.

Що чувати въ Jersey City?

Робота у насъ по фабрикахъ иде досыть добре, особливо цукровня теперь жене, але босове заострились на робо̂тниковъ, особливо на нашихъ рускихъ: хотьбы за малу рѣчь уже „секъ" готовый. Людкове вдорови̂, зимы нема, тепло ся тримае, весѣля ся перейшли. Теперь розпочинають ся крестины одни̂ за другими, отже и кумства буде бо̂льше. Въ парафіи святый споко̂й, мітинґо̂въ такихъ гучныхъ, якъ то бувало, нема, тай люде стратили охоту до нихъ. Правда, страты маемо нови̂, одна за другою въ нашôй парафіи, а се завдяки нашому „татуньцеви" и ихъ кермешови въ нашôй парафіѣ. Єще не минуло ко̂лька мѣсяцѣвъ якъ пропавъ безъ слыху нашъ заступця предсѣдателя церковного и тростисъ — Шпачокъ, навить мавъ при собѣ трошка чужихъ цето̂въ, ну, що зробишь? Досить мы ся написали по ґазетахъ, чи хто не знае про того Шпачка— не помогло нѣчого, пропавъ якъ камѣнь у воду... Малисьмо отця духовного Волошина. Що за шумный голосъ мали и казане и обѣцяли украсити церковь и постарати ся о позичку... Ну и що, думаете, забавили довго? Хоть нашѣ тростисы его лѣпше вынагородили, якъ бувшого о. По̂дгорецкого, дали му свое мешкане и шумни̂ ґраты купили, щось за 600 дол., то такой по̂шли во̂дъ насъ. Та бѣдѣ не конець. Абы сльозы не высихали, нашъ предсѣдатель парафіи и тростісъ и давный парафіянинъ В. К. вымуфовавъ зъ Jersey City ажь до Troy, N. Y. Чому?— не знати. Лемъ було жити и здоровля просити у Господа, мало що робивъ, бо мавъ свôй бизнесъ и почести во̂дъ людий. По̂дпирали го и отцѣ духовни̂ и редакторы „Правды"; въ церквѣ займавъ перше мѣсце, чи при олтари чи за олтаремъ, але що зъ того? Всьо шмаривъ и по̂шовъ до своеи давнои роботы. Ба, та бѣда таки не заснула! По о. Волошинѣ, прислали намъ „татуньо", акуратного отця духовного, Гумецкого, и наказали, щобы краснѣ зъ нашима людками — и т. д. и мали бысьмо грѣхъ щось сказати на нихъ; и казане не плане маютъ и во̂дправу красну тримають... що ажь въ ухахъ трѣщить. Заразъ скасовали нашого дяка, свого ховання, Ю., що ся мордовавъ въ самоло̂вку, а спровадили одного чоловягу зъ краю, котрый заразъ узявъ ся до працѣ и скомпонувавъ хоръ, выученый еще По̂дсадочнымъ, нашимъ давнымъ дякомъ. Ну, думаю, теперь буде всьо до шику, всьо есть до пары, буде споко̂й, люде маютъ що хотѣли — теперь ажь буде] all right!

Ого! Ажь чуемо, що о. Г. не сподобали собѣ дяка. Порадились з тростісами и пали суспенду дякови. Люде якъ пополомлени̂, нарѣкають, бо якось зъ нашои парохіи утѣкае уся старшина, по то̂й славно̂й гостинѣ нашого „татунця".

Ну, але приходимо до церкви и дивимось е новый пѣвець церковный. Видно, що о. Г. не помилились, бо видно по „перзунѣ", що то вже троха веций гадукованый и лѣпшій гласъ и всьо, бо навить и зъ Ню-Йорку. прибула интеліґенція: редахторы „Правды" на покло̂нъ новому дякови. Слава Тобѣ Христе за Твои дары, що памятаешь о насъ, ажь теперь буде добре!

Але наразъ довѣдуемось про невеселу новину. У нашôй парафіи маемо еще одного, однѣсенького тростиса, що заразомъ есть сторожемъ церковнымъ и на его головѣ спочивае вся машинерія церковна; передъ нимъ всьо тремтить и гне ся, навить нашъ о. Г. Єсть се С. Б. Пристойный человѣкъ зъ лиця, и мае лису голову якъ диню. Се надае ему велику повагу, и мы навить були зъ его лисои головы контентни̂. Чого во̂нъ лисый не знаю. Одни̂ кажуть, що мудра голова не любить волося, другі, що зъ дурнои головы волосе выскакуе; треті кажуть, що ему го̂рше вылисѣла голова якъ зо̂ставъ тростисомъ. Ще инчі говорять, що то кождый мусить до̂стати лису голову, хто читае казету „Правду", а оденъ навить твердить, що во̂нъ належить до лисои сосайды. Отъ звычайно люде собѣ говорятъ, кождый по̂сля свого розуму, але рѣшучо мы не годни̂ сказати во̂дъ чого С. Б. лисый. Для насъ дуже дивно, що вѣсть бухла по цѣло̂й Джерзі, що голова Б. поросла, и що ему мали порaѣти якусь медицину, чи якийсь елей нашъ о. Г. Кажуть, що они все до Б. ходять, до его салону, отже мусѣли щось порадити. Одни̂ говорять, що поросла, другі, що полатана якимись волосами, и зъ того выйшла знову суперечка мѣжь людьми. Оденъ навить хотѣвъ заложитись, що Б. не поросла голова, лемъ залатана, наклеена, и сказавъ, що по̂де самъ своими руками пробувати Б. чуприну; якъ буде, донесемо иншимъ разомъ. И чижь се не страты для парафіѣ? Сей чоловѣкъ презентовавъ ся-зъ тою лисою головою якъ небо̂щикъ Бисмаркъ.

Краянъ.

НАДО̂СЛАНЕ.

В обороні п. М. Галька.

Зъ McAdoo, Pa.

В минувших числах „Правди" появилась допись з Салем, Масс., написана цілою „Радою церковною" против п. М. Галька. Що ся допись есть в де-чім зовсім несправедлива, тому хочу обстати против тої клевети. О скілько я пізнав п. М. Галька, можу о нім посьвідчити, що той чоловік не есть таким, як ви панове его малюете. Він есть сталого характеру, чоловік порядний. Коли п. М. Галько приїхав до МкАду за колектою, то перший раз прийшов до мене. В розговорі сказав мені зараз, що по колекті не хоче ходити, і що з МкАду відішле книжку і гроші до Салем. Я его запитав чому, а він відповів, що люде не конче хотять платити колекту, а сьвященики не хотять підписувати ему книжку колекторску тому, що у них есть сьвящеником о. Ольшевский.

З тої причини він стратив духа, і охоту ходити за колектою. Ви панове опираетесь на допись з МкАду, Ра., в котрій було написано, що п. М. Галько не ходить за колектою, лиш по балях напиваесь? Той дописователь не написав того з злої волі, але не знав яка в тім річ була.

П. М. Галько не міг ходити від гавзу, до гавзу, і кождому мельдувати, що книжку колекторску відіслав назад до „Салем". Отже і дописуватель не знав о тім тай написав, щоби таких колекторів не висилали. Що п. М. Галько був на нашім балю полученим з „Театральним Представленем", в тім нічого злого. П. М. Галько оправдував ся в тій справі недавно в „Правдѣ" і признаесь, що був на балю і театр. представленю. Однак ви панове не зважаючи на его оправдане — і патріотизм, обчернилисьте его від голови до ніг.

Зачуваю, що ваш сьвященик на мене ворогуе, що будьто я п. М. Галька збунтував, аби перестав ходити за колектою. Се есть неправда! Я сам жертвував на вашу церков $1.00 а не колектора збунтував против вашої парохиї.

Михайло Бабій,
дяко-учитель в McAdoo, Pa.

Заходы Поляко̂въ въ Росіи.

Поляки, корыстаючись заворушенемъ, маютъ замѣръ выборoти собѣ само-сто̂йно̂сть. Польска депутація приѣхала до Петербурга и тутъ розпочала всѣляки̂ заходы въ то̂мъ напрямѣ. Приѣхали вони нѣбы просити царя и Віттого, щобы имъ були надани̂ деяки̂ національни̂ по̂льги, але мѣжь тимъ вони розпочали сильну агітацію и мѣжь ро̂жными поступовыми російскими партіями, при чѣмъ зъ ро̂жными партіями вони вживаютъ ро̂жныхъ засобо̂въ. Ліберало̂въ вони просять, щобы по̂дпирали ихъ въ ихъ вымогахъ заведеня въ польскихъ губерніяхъ земскихъ организацій, такихъ самыхъ, яки̂ істнують уже въ російскихъ губерніяхъ; соціялъ-демократо̂въ (ро̂бiтнича партія) вони хотять привабити на свою сторону тимъ, що вони хотять завести въ Польщѣ ро̂вно̂сть и загальне выборче право, а Віттого просять о то̂мъ, щобы були выконани̂ обѣцянки, высловлени̂ въ царско̂мъ манiфестѣ, точный змѣстъ котрого, по̂сля гадки Поляко̂въ, есть не такій, якъ то зрозумѣвъ Вітте. Але, здаесь, така тактика Поляко̂въ мало приносить имъ корысти. Усѣ добре знають, що Полякамъ ходить лише о те, щобы створити „Польску одъ можа до можа", себъ-то таку, якою вона нѣколи не була, а що до ро̂вности и т. и., то Росіяне такожь добре знають, яка істнуеть ро̂вно̂сть мѣжь Поляками а другими націями тамъ, де Поляки маютъ перевагу, якъ наприкладъ въ Галичинѣ. Черезъ те заходы Поляко̂въ въ Петербурзѣ поки-що мало принесли имъ корысти и то̂лько соціялъ-демократы згодили ся по̂дпирати Поляко̂въ въ ихъ вымогахъ знесеня военного стану въ польскихъ губерніяхъ.

Гостина.

Послухайте, добри̂ люде,
Скажу вамъ новину:
Якъ я ѣздивъ въ Америцѣ
На одну гостину.

А було то въ сами̂ наши̂
Великодни̂ свята,
Тожь поѣхавъ я въ гостину
До своего свата.

Ой було тамъ досить гостей
И трунку немало,
Такъ, що кождому изъ гостей
Досить ся до̂стало.

Було виски, пива, всього,
А сватъ ще доносить,
Було троха свяченого,
Сватова лишь просить:

Пійте, ѣджте, не встыдайтесь,
Чей не майте кого?
А сватъ кажуть:
Заспѣвайте дещо краєвого.

Мы якъ добре по̂дхмелили,
Зачали спѣвати,
И кождый-бъ радъ надъ другого
Лѣпше пописатись.

Троха мы си поспѣвали,
Треба перестати,
Бо сватъ мавъ ще на гостину
До кума ѣхати.

Коли вже сватъ злагодивъ ся
До кума ѣхати,
Каже менѣ: и ты мусишь
Зо̂ мною сѣдати.

Сѣли мы собѣ на во̂зокъ
А сватъ на кониска,
„Ґерапъ" старый, а зъ кишенѣ
Вызирать му виска.

Бѣжить шкапа наче глупа,
Сватъ ще по̂дганяє,
Виску добува зъ кишенѣ,
Пє самъ й менѣ дає.

Такъ мы собѣ потягали
Виски зъ той флящинки,
Що намъ скоро єй не стало
Анѣ одробинки.

Якъ мы во̂дъ кума вертали
То вже ся зле вело,
Хочь мы були пѣдхмелени̂
И було весело.

Хочь мо̂й сватъ є добрый фѣрманъ,
Нема му наганы,
(Во̂нъ у краю бувъ фѣрманомъ
Возивъ стари̂ панны),

Але Господь насъ покаравъ,
Бо то були свята
А мы собѣ такъ ѣхали
Пяни̂, якъ телята.

Сватъ не зважавъ, якъ оминавъ
Людей або фѣры,
Бо во̂нъ тодѣ бувъ во̂дважный,
А пяный безъ мѣры.

Тай завадивъ о другі̂ во̂зъ
Поломились оси,
А мы оба и зо сватомъ
Бухъ, бухъ, ажь до фосы.

Але не зовсѣмъ до фосы,
Бо̂льше на дорогу,
А кониско разомъ зъ возомъ
По̂йшовъ ми чрезъ ногу.

Передъ хвилевъ такъ ѣхали
Якъ бы яки̂ паны,
За хвилю лежать въ поросѣ
Такъ якъ два бараны.

Про̂бую я по̂дôйнятись —
Двигнутись не могу,
Оглядаюсь я за сватомъ —
Сватъ смаруе ногу.

И „пупуе" си капелюхъ,
Ногу обзирає,
Такій въ поросѣ зваляный
Ажь мя смѣхъ збирає.

Але-мъ не годенъ смѣятись,
Бо нога „стрікає",
А мо̂й сватъ такожь потовкъ ся
Та лишень бѣдькає.

Я му кажу: що намъ свату
Наробила виска!
А во̂нъ каже: нѣ,
То вшитко безъ того кониска.

Турбуємось якъ ся теперь
До дому до̂стати;
Я му кажу: идѣть свату
Колеса жичати.

Та не годенъ бѣдачиско
Самъ зо землѣ встати,
Ажь я мусѣвъ такожь хромый
Єго по̂ддвигати.

Во̂зъ єсть цѣлый лишь одного
Колеса не маємъ,
Ходимо воколо коня
Та оба „гопкаємъ".

Такъ скачемо якъ калѣки,
Оба мы кулявî
А оба мы Галичане
Зо села С......ы

Коли мы вже доѣзджали
Близько єго дому,
То менѣ сватъ такъ говоривъ:
Не кажѣть нѣкому,

Що мы потовкли ся трохи
И що намъ ся стало,
Що мы зъ воза поспадали,
Що коло зломалось.

Але самъ заразъ посвѣдчивъ
О файно̂й дорозѣ,
Бо не ишовъ, лишень скакавъ
Самъ на одно̂й нозѣ.

А я за нимъ нѣбы хочу
Лѣпше потрафити,
Але где тамъ — не потрафлю,
Треба кулявѣти.

Єго жѣнка позирає
Та изъ насъ ся смѣє,
Говорить намъ: Піячиска!
Що ся зъ вами дѣє?

Сватъ спорѣкавъ на ту „вѣху",
А я на сваволю,
Мали зъ насъ досъ люде смѣху,
Мы терпѣли болю.

Лежавъ я по то̂мъ два тыжнѣ,
Хочь була робота,
Теперь же мя на гостину
Не бере охота.

Сватъ.

— **ПРОСИМО нашихъ читателѣвъ, щобы присилали дописи про все, що у нихъ сталось нового та цѣкавого сейчасъ, а не въ ко̂лька тыжднѣвъ по̂знѣйше, бо тодѣ ихъ дописи тратять на вартости.**

СМѢШНЕ.

— А що то братку зачитавъ єси такъ въ правничôй книжцѣ?

— Отъ надходить зима, вычитую щобы то такого выстроѣти, щобы на цѣлу зиму пойти за кратки... Але не довше, тôлько до весны.

Огець: Такъ доно, що я бачу, то ты вже куришь цигара?

— Ну, трудно щобы курила люльку...

Посылайте грошѣ черезъ Рускій Народный Дôмъ и черезъ нашихъ посередникôвъ.

Хто посылає грошѣ до краю просто черезъ Р. Н. Дôмъ, най выпише, що потреба, на карточцѣ понизше:

Имя и назвиско того, кому посылаєте грошѣ ....

....

Де мешкає (село або мѣсто) ....

Послѣдна почта ....

Кôлько коронъ .... На се посылаю долярôвъ ....

Назвиско посылаючого ....

Адресъ посылаючого ....

Тоту карточку треба вырѣзати и пôслати разомъ зъ чекомъ або моннордеромъ, выписанымъ на имя A. Sharshon, Shamokin, Pa. на адресу Rev. N. Strutynsky, 7 Stewart Place, Elizabeth, NJ.

За 10 до 12 днѣвъ грошѣ вже будуть доручені у краю.

Заразомъ подаємо имена посередникôвъ, котрѣ стало посылають грошѣ черезъ Р. Н. Дôмъ.

„Свобода", Scranton, Pa.	Т. Каськôвъ, McKeesport, Pa.
Юрій Хилякъ, Olyphant, Pa.	Ив. Дзiякъ, Jessup, Pa.
Юрій Фалатъ, Priceburg, Pa	Т. Поливка, Hazleton, Pa.
С. Ядловскiй, Jersey City, N. J.	М. Сегинъ, Deferiet, N. Y.
Ив. Голда, Mt. Carmel, Pa.	В. Брезнъ, Terryville, Conn.
Ив. Тарбай, Elmira, N. Y.	П. Гера, Leetsdale, Pa.
Ив. Глова, Shamokin, Pa.	М. Полянськiй, Auburn, N. Y.
К. Котанчикъ, Shamokin, Pa.	Ив. Лещишинъ, Buffalo, N. Y.
Й. Стеткович, „	Гр. Сидоръ, Pittsburg, Pa.
А. Шаршонь, „	Д. Мерена, Cohoes, N. Y.
Н. Джмеликъ, Smokerun, Pa.	Ив. Воргачъ, Mt. Carmel, Pa.
Т. Цѣркотъ, Ansonia, Conn.	П. Леньо, Christopher, Pa.
Д. Капитула, McAdoo, Pa.	М. Петровскій, St. Louis, Mo.
Гр. Ковалевичъ, Sayre, Pa.	Т. Глива, Manor, Pa.
Ив. Бурштинъ, Buffalo, N. Y.	О. Ставискiй, Excelsior, Pa.
Мих. Кричфалуши, Brownsville Pa.	П. Галайда, Scenery Hill, Pa.
М. Турокъ, Priceburg, Pa.	С. Демчко, Shenandoah, Pa.

Цѣна, кôлько бере Р. Н. Дôмъ за австрiйскiй грошѣ, если хто посылає просто до насъ:

За	5	коронъ	1	дол.	17	цнт.	За	170	коронъ	34	дол.	88	цнт.
„	10	„	2	„	20	„	„	180	„	36	„	92	„
„	20	„	4	„	25	„	„	190	„	38	„	96	„
„	30	„	6	„	28	„	„	200	„	41	„	00	„
„	40	„	8	„	33	„	„	300	„	61	„	45	„
„	50	„	10	„	37	„	„	400	„	81	„	85	„
„	60	„	12	„	42	„	„	500	„	102	„	25	„
„	70	„	14	„	46	„	„	600	„	122	„	90	„
„	80	„	16	„	50	„	„	700	„	143	„	40	„
„	90	„	18	„	55	„	„	800	„	163	„	70	„
„	100	„	20	„	60	„	„	900	„	184	„	30	„
„	110	„	22	„	64	„	„	1000	„	204	„	80	„
„	120	„	24	„	68	„	„	2000	„	409	„	50	„
„	130	„	26	„	72	„	„	3000	„	614	„	20	„
„	140	„	28	„	76	„	„	4000	„	816	„	50	„
„	150	„	30	„	80	„	„	5000	„	1021	„	00	„
„	160	„	32	„	84	„							

Посередникамъ належить ся крôмъ того за почту и папѣрь.